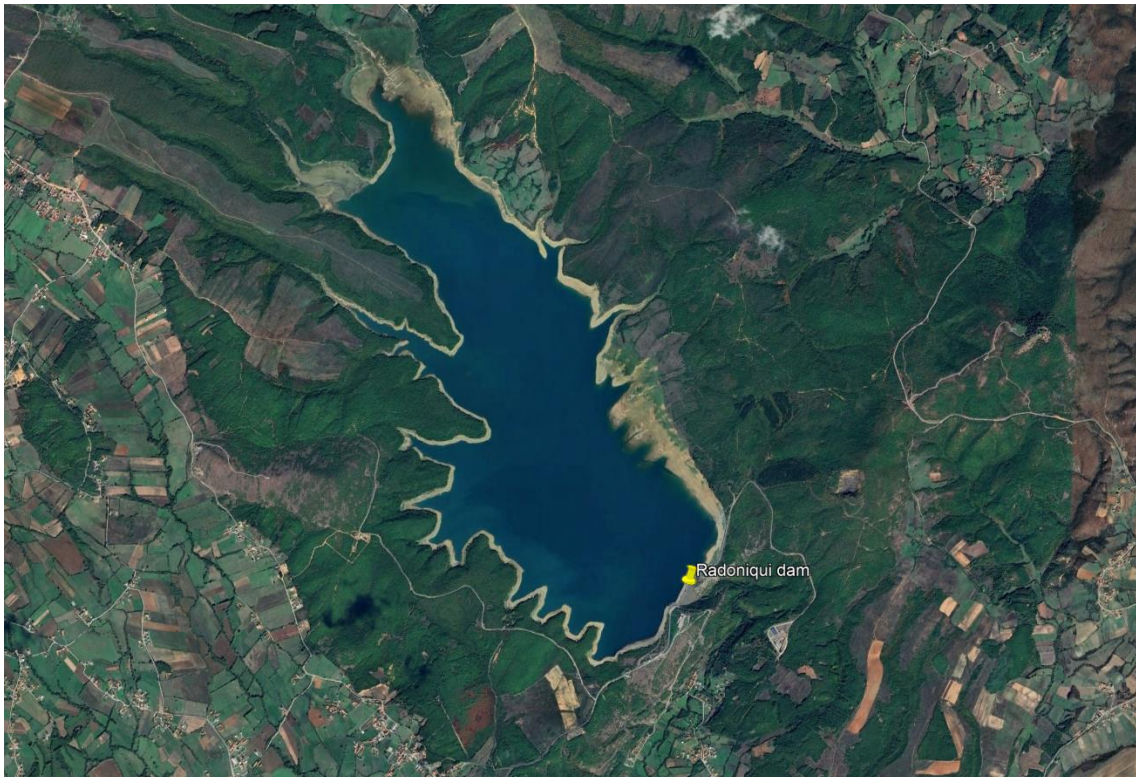

PLANI I MENAXHIMIT MJEDISOR DHE SOCIAL (PMMS)

për
Digën e Radoniqit – Ndërhyrjet Prioritare për Sigurinë e Digës

Përgatitur nga

Nxitja dhe Levimi i Mundësive për Sigurinë e Ujit – FLOWS

Qershor 2026

TABELA E PËRMBAJTJES

PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE

1. HYRJE
 - 1.1 Historiku
 - 1.2 Qëllimi i PMMS-së
 - 1.3 Fushëveprimi i PMMS-së
2. KORNIZA LIGJORE, E POLITIKAVE DHE INSTITUCIONALE
 - 2.1 Legjislacioni Kombëtar i Zbatueshëm
 - 2.2 Standardet Mjedisore dhe Sociale të Bankës Botërore
3. KUSHTET BAZË MJEDISORE DHE SOCIALE TË NËNPROJEKTIT
 - 3.1 Vendosja e nënprojektit
 - 3.2 Mjedisi fizik
 - 3.3 Resurset Ujore
 - 3.4 Mjedisi Biologjik
 - 3.5 Mjedisi socio-ekonomik
 - 3.6 Kushtet ekzistuese të sigurisë së digës
4. RREZIQET DHE NDIKIMET MJEDISORE DHE SOCIALE
 - 4.1 Përmbledhje
 - 4.2 Rreziqet dhe Ndikimet Mjedisore
 - 4.2.1 Emetimet e pluhurit
 - 4.2.2 Zhurma dhe vibrimi
 - 4.2.3 Rreziqet e cilësisë së ujit
 - 4.2.4 Gjenerimi i mbetjeve të ndërtimit
 - 4.2.5 Materiale të Rrezikshme dhe Mbetje tjera
 - 4.3 Rreziqet dhe Ndikimet Sociale
 - 4.3.1 Rreziqet e Shëndetit dhe Sigurisë në Punë
 - 4.3.2 Rreziqet e Shëndetit dhe Sigurisë së Komunitetit
 - 4.3.3 Puna dhe Kushtet e Punës
 - 4.4 Rreziqet e Lidhura me Sigurinë e Digës
5. MASAT ZBUTËSE MJEDISORE DHE SOCIALE
 - 5.1 Të përgjithshme
 - 5.2 Masat zbutëse mjedisore dhe sociale
6. PLANI I MONITORIMIT MJEDISOR DHE SOCIAL
 - 6.1 Objektivat e Monitorimit
 - 6.2 Plani i Monitorimit Mjedisor dhe Social
7. MARRËVESHJET INSTITUCIONALE, NDËRTIMI I KAPACITETEVE DHE TRAJNIMI
 - 7.1 Marrëveshjet Institucionale
 - 7.2 Përgjegjësitë Institucionale
 - 7.3 Ndërtimi i Kapaciteteve dhe Trajnimi
 - 7.4 Marrëveshjet e Raportimit
8. MEKANIZMI I ANKESAVE
9. ORAR I ZBATIMIT DHE INTEGRIMI I PMMS NË ZBATIMIN E NËNPROJEKTIT
 - 9.1 Orari i Zbatimit të PMMS-së
 - 9.2 Integrimi i PMMS-së në Zbatimin e Nënprojektit

Lista e Tabelave

- Tabela 1. Lista Përmbledhëse
- Tabela 2-1. Legjislacioni Kombëtar i Zbatueshëm
- Tabela 2-2. Zbatueshmëria e Standardeve Mjedisore dhe Sociale të Bankës Botërore
- Tabela 5-1. Masat zbutëse mjedisore dhe sociale
- Tabela 6-1. Plani i Monitorimit Mjedisor dhe Social
- Tabela 7-1. Përgjegjësitë Institucionale
- Tabela 7-2. Kërkesat e Trajnimit
- Tabela 9-1. Orari i Zbatimit të PMMS-së

Tabela 1. Lista Përmbledhëse

Artikulli	Përshkrimi
Emri i nën-nënprojektit	Diga e Radoniqit – Ndërhyrjet Prioritare për Sigurinë e Digës
Specifikimi i nën-nënprojektit	Restaurimin e defekteve të betonit në pragun dhe urën e kapërderdhësit; Restaurimin e pllakës së kullës së marrjes së ujit; Restaurimin e çarjeve në murin e brendshëm të kullës së marrjes së ujit për të minimizuar rrjedhjet; Restaurimin e kanalit të hyrjes së kapërderdhësit duke përdorur gabione dhe dyshekë Reno; Punime restaurimi të pajisjeve elektromekanike (EM) dhe sistemeve hidromekanike prej çeliku (HSS) në kullën e marrjes së ujit dhe galerinë; Përfundimin e instalimit të instrumenteve të monitorimit.
Vendndodhja e nën-nënprojektit	Diga e Radoniqit, Komuna e Gjakovës, Republika e Kosovës
Numri i Përfituesve	Përfituesit përfshijnë komunitetet, shërbimet publike, përdoruesit bujqësorë dhe përdorues të tjerë të ujit që varen nga resurset dhe shërbimet ujore të lidhura me Rezervuarin e Radoniqit.
Sektori dhe Lloji i Nën-nënprojektit	Sektori i Ujit – Rehabilitimi i Sigurisë së Digave dhe Infrastruktura e Furnizimit me Ujë
Klienti	Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor (MMPH), përmes Ekipit të Menaxhimit të Projekteve (EMP)
Përfituesi	Ndërmarrja Rajonale e Ujësjellësit Gjakovë
Modaliteti i Zbatimit	Zbatuar nëpërmjet një Kontraktori të përzgjedhur në mënyrë konkurruese nën mbikëqyrjen e një Inxhinieri Mbikëqyrës
Madhësia e nënprojektit	Punime rehabilitimi brenda gjurmës ekzistuese të Digës së Radoniqit dhe objekteve operative përkatëse
Vizitë në Terren (Po/Jo; Përfshirë datën)	Po – Vizitat në vend kryhen gjatë vlerësimeve të sigurisë së digës dhe përgatitjes së detajuar të projektimit
Kategoria e Rrezikut të Nënprojektit (nga i Ulët në të Lartë)	Moderuar
Përgatitur nga	FLAWS EMP

PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE

Diga e Radoniqit ndodhet në Komunën e Gjakovës dhe operohet nga Kompania Rajonale e Ujësjellësit Radoniqi Gjakova. Rezervuari është një nga objektet më të mëdha të ruajtjes së ujit në Kosovë dhe shërben si një resurs i rëndësishëm i furnizimit me ujë dhe ujitjes për rajonin përreth.

Për të mbështetur funksionimin e saj të vazhdueshëm të sigurt dhe besueshmërinë afatgjatë, vlerësimet e sigurisë së digës dhe studimet e detajuara të projektimit inxhinierik u ndërmorën midis viteve 2024 dhe 2026 në kuadër të Projektit FLOWS përmes konsulentëve të specializuar të inxhinierisë.

Gjetjet dhe rekomandimet e këtyre studimeve formuan bazën për identifikimin e masave prioritare të rehabilitimit që do të zbatohen në kuadër të nënprojektit. Kjo PMMS është përgatitur nga Ekipi i Menaxhimit të Projektit (EMP) bazuar në gjetjet e këtyre studimeve dhe projektet inxhinierike përkatëse të përgatitura në kuadër të Projektit FLOWS.

Në këtë fazë, Punimet e propozuara për rehabilitimin e digës së Radoniqit përfshijnë ndërhyrjet e mëposhtme prioritare për sigurinë e digës:

- Restaurimin e defekteve të betonit në pragun dhe urën e kapërderdhësit;
- Restaurimin e pllakës së kullës së marrjes së ujit);
- Restaurimin e çarjeve në murin e brendshëm të kullës së marrjes së ujit për të minimizuar rrjedhjet;
- Restaurimin e kanalit të hyrjes së kapërderdhësit duke përdorur gabione dhe dyshekë Reno;
- Punime restaurimi të pajisjeve elektromekanike (EM) dhe sistemeve hidromekanike prej çeliku (HSS) në kullën e marrjes së ujit dhe galerinë;
- Përfundimin e instalimit të instrumenteve të monitorimit.

Prandaj, kjo PMMS është përgatitur për masat prioritare të rehabilitimit të përfshira në fushëveprimin e nënprojektit aktual.

Ky Plan Menaxhimi Mjedisor dhe Social (PMMS) përcakton masat zbutëse mjedisore dhe sociale, monitoruese, institucionale dhe raportuese të kërkuara gjatë zbatimit të punimeve të rehabilitimit. PMMS është përgatitur në përputhje me Kornizën Mjedisore dhe Sociale (KMS) të Bankës Botërore, Standardet Mjedisore dhe Sociale (SMS) në fuqi dhe legjislacionin përkatës të Kosovës.

Ndikimet mjedisore dhe sociale që lidhen me aktivitetet e propozuara të rehabilitimit pritet të jenë specifike për vendin, të përkohshme dhe të menaxhueshme përmes zbatimit të masave të duhura zbutëse. Rreziqet kryesore mjedisore përfshijnë gjenerimin e mbetjeve të ndërtimit, mbetjet e shpimit dhe ujërat e zeza, emetimet e pluhurit dhe zhurmës, ndotjen aksidentale të ujërave të rezervuarit, menaxhimin e materialeve të rrezikshme dhe gjenerimin e mbeturinave të rrezikshme dhe elektronike. Rehabilitimi i kanalit të qasjes së kapërderdhësit mund të rezultojë gjithashtu në çrregullime të lokalizuara të tokës dhe ndikime të përkohshme që lidhen me instalimin e gabioneve dhe dyshekëve Reno.

Rreziqet sociale lidhen kryesisht me shëndetin dhe sigurinë në punë gjatë aktiviteteve të ndërtimit, duke

përfshirë punën në lartësi në strukturat hidraulike, hyrjen në hapësira të mbyllura brenda kullës dhe gallerisë, operacionet e ngritjes, rreziqet e sigurisë elektrike gjatë rehabilitimit të pajisjeve dhe rreziqet e shëndetit dhe sigurisë së komunitetit që lidhen me lëvizjen e automjeteve dhe pajisjeve të ndërtimit brenda zonës operative të digës.

Zbatimi i ndërhyrjeve të propozuara pritet të ofrojë përfitime afatgjata përmes përmirësimit të sigurisë së digës, rritjes së integritetit strukturor të strukturave kryesore hidraulike, reduktimit të rrjedhjeve, përmirësimit të besueshmërisë operative të infrastrukturës së digës, forcimit të aftësisë së monitorimit dhe reduktimit të rreziqeve për shërbimet e furnizimit me ujë dhe ujitjes të mbështetura nga Rezervuari i Radoniqit.

1. HYRJE

1.1 Historiku

Diga e Radoniqit ndodhet afërsisht 9 km në veri të qytetit të Gjakovës dhe operohet nga Kompania Rajonale e Ujësjellësit Radoniqi Gjakova (KRU Gjakova). Diga u ndërtua në vitin 1980 dhe luan një rol strategjik në sigurinë rajonale të ujit dhe mbështet si furnizimin me ujë të pijshëm ashtu edhe aktivitetet bujqësore brenda zonës së saj të shërbimit.

Si pjesë e Projektit FLOWS, vlerësimet e sigurisë së digave, analizat e riskut dhe studimet e detajuara të projektimit inxhinierik u kryen përmes konsulentëve të specializuar për të vlerësuar gjendjen e Digës së Radoniqit dhe infrastrukturës së saj përkatëse. Bazuar në gjetjet e këtyre vlerësimeve, u identifikuan një numër masash për të përmirësuar më tej gjendjen, funksionalitetin dhe besueshmërinë afatgjatë të strukturave dhe sistemeve të zgjedhura të digave.

Duke marrë parasysh fushëveprimin dhe financimin e disponueshëm të nënprojektit, një nëngrup i këtyre masave u klasifikua si ndërhyrje prioritare dhe u përzgjedh për zbatim në kuadër të nënprojektit.

1.2 Qëllimi i PMMS-së

Qëllimi i këtij Plani të Menaxhimit Mjedisor dhe Social (PMMS) është të përcaktojë masat zbutëse mjedisore dhe sociale, monitoruese, institucionale dhe raportuese të nevojshme për të shmangur, minimizuar, zbutur dhe menaxhuar rreziqet dhe ndikimet mjedisore dhe sociale që lidhen me zbatimin e punimeve të propozuara të rehabilitimit.

PMMS është përgatitur në përputhje me kërkesat e Kornizës Mjedisore dhe Sociale (KMS) të Bankës Botërore dhe përbën një pjesë integrale të zbatimit të nënprojektit.

1.3 Fushëveprimi i PMMS-së

Kjo PMMS zbatohet ekskluzivisht për aktivitetet e rehabilitimit të digës të financuara në kuadër të nënprojektit.

Fushëveprimi i PMMS-së përfshin aktivitetet e mëposhtme:

Aktiviteti 1 – Masat korrigjuese të betonit në kapërderdhës

Punimet përfshijnë: Restaurimin e defekteve të betonit në pragun dhe urën e kapërderdhësit. Aktivitetet përfshijnë heqjen e betonit të dëmtuar, trajtimin e armaturës së ekspozuar, restaurimin e betonit, riparimin e çarjeve dhe aplikimin e veshjeve mbrojtëse sipërfaqësore.

Aktiviteti 2 – Rehabilitimi i Kullës së Marrjes së Ujit

Punimet përfshijnë: Restaurimin e pllakës së kullës së marrjes së ujit dhe riparimin e çarjeve në murin e brendshëm të kullës së marrjes së ujit për të minimizuar rrjedhjet. Aktivitetet përfshijnë punime riparimi të betonit, mbylljen dhe injektimin e çarjeve, masa hidroizolimi dhe zbatimin e sistemeve mbrojtëse aty ku është e nevojshme.

Aktiviteti 3 – Restaurimin e kanalit të hyrjes së kapërderdhësit

Punimet përfshijnë: rehabilitimin e pjesëve të erozionit të kanalit të hyrjes së kapërderdhësit përmes instalimit të gabioneve dhe dyshekëve Reno, vendosjen e materialeve të përshtatshme mbushëse, restaurimin e profilit original të kanalit dhe zbatimin e masave mbrojtëse nga erozioni.

Aktiviteti 4 – Punime Rehabilitimi Elektromekanike dhe Hidromekanike (EM/HSS)

Punimet përfshijnë: rehabilitimin dhe zëvendësimin e pajisjeve të zgjedhura elektromekanike dhe hidromekanike brenda kullës së marrjes së ujit dhe galerisë, duke përfshirë zëvendësimin e tubit të furnizimit me ujë DN 700, valvulave të portës DN 700 dhe aktuatorëve përkatës, zëvendësimin e tubit të ajrosjes DN 400 dhe punimet përkatëse të testimit dhe vënies në punë.

Aktiviteti 5 – Përfundimi i Sistemit të Instrumentimit të Monitorimit

Punimet përfshijnë: përfundimin e instalimit të instrumenteve të monitorimit, lidhjeve të lidhura me kabllot dhe komunikimin, integrimin me Sistemin e Mbledhjes së të Dhënave (SMDH), testimin funksional dhe kalibrimin e pajisjeve të instaluar, si dhe komisionimin e sistemit të monitorimit.

Nuk propozohen punime restaurimi në trupin e digës së argjinaturës, vijën e bregut të rezervuarit, digën ndihmëse ose struktura të tjera ndihmëse sipas fushëveprimit aktual të nënprojektit. Nënprojekti është i kufizuar në rehabilitimin dhe përmirësimin e infrastrukturës ekzistuese brenda gjurmës operative të digës.

2. KORNIZA LIGJORE, E POLITIKAVE DHE INSTITUCIONALE

2.1 Legjislacioni Kombëtar i Zbatueshëm

Nënprojekti do të zbatohet në përputhje me legjislacionin në fuqi mjedisor, të shëndetit dhe sigurisë në punë, menaxhimit të ujërave, punës dhe ndërtimit të Republikës së Kosovës, si dhe kërkesat e Kornizës Mjedisore dhe Sociale (KMS) të Bankës Botërore. Përputhshmëria me kërkesat ligjore në fuqi do të sigurohet gjatë gjithë zbatimit të nënprojektit.

Instrumentet kryesore ligjore që lidhen me punimet e propozuara të rehabilitimit janë përmbledhur më poshtë.

Tabela 2-1. Legjislacioni Kombëtar i Zbatueshëm

Instrumenti Ligjor	Rëndësia për Nënprojektin
Ligji Nr. 03/L-025 për Mbrojtjen e Mjedisit	Përcakton parimet e përgjithshme të mbrojtjes së mjedisit, parandalimit të ndotjes dhe zhvillimit të qëndrueshëm. Ky ligj siguron kornizën ligjore gjithëpërfshirëse për menaxhimin e ndikimeve mjedisore që lidhen me punimet e rehabilitimit.
Ligji Nr. 04/L-147 për Ujërat e Kosovës	Rregullon mbrojtjen, menaxhimin dhe përdorimin e qëndrueshëm të resurseve ujore. Ky ligj është veçanërisht i rëndësishëm pasi punimet e rehabilitimit do të ndërmerren brenda një rezervuari operativ të ujit të pijshëm dhe infrastrukturës hidraulike përkatëse.
Ligji Nr. 04/L-060 për Mbeturinat	Përcakton kërkesat për mbledhjen, ndarjen, transportin, rikuperimin dhe asgjësimin e mbeturinave. Nënprojekti pritët të gjenerojë mbetje ndërtimi, skrap metali, mbetje paketime dhe sasi të kufizuara mbetjesh të rrezikshme gjatë aktivitetëve të rehabilitimit.
Ligji Nr. 04/L-161 për Sigurinë dhe Shëndetin në Punë	Përcakton kërkesat për shëndetin dhe sigurinë në punë, parandalimin e aksidentëve dhe mbrojtjen e punëtorëve. Është veçanërisht i rëndësishëm duke pasur parasysh natyrën e punimeve, të cilat përfshijnë punën në lartësi, hyrjen në hapësira të mbyllura, instalimet elektrike dhe trajtimin e pajisjeve të rënda.
Ligji Nr. 03/L-212 për Punën	Rregullon marrëdhëniet e punësimit, të drejtat e punëtorëve, kushtet e punës, orarin e punës dhe detyrimet e punëdhënësit. Ligji zbatohet për të gjithë punëtorët e nënprojektit të angazhuar gjatë zbatimit të aktivitetëve të rehabilitimit.
Ligji Nr. 04/L-110 për Ndërtimin	Vendos kërkesat teknike, administrative dhe të sigurisë që rregullojnë aktivitetet e ndërtimit. Ligji është i rëndësishëm për ekzekutimin e punimeve të rehabilitimit ndërtimor, mekanik dhe elektrik sipas nënprojektit.
Ligji Nr. 04/L-197 për Kimikatet	Rregullon trajtimin, ruajtjen, transportin dhe asgjësimin e kimikateve dhe substancave të rrezikshme. Ligji është i rëndësishëm për shkak të përdorimit të veshjeve epoksi, rrëshirave poliuretani, tretësve, produkteve mbrojtëse nga korrozioni dhe materialeve të tjera kimike gjatë punimeve të rehabilitimit.

Aktivitetet e propozuara përbëhen ekskluzivisht nga punime rehabilitimi dhe përmirësimi brenda gjurmës ekzistuese operative të Digës së Radoniqit dhe infrastrukturës së saj përkatëse.

Nënprojekti nuk përfshin zgjerimin e rezervuarit, modifikimin e argjinaturës së digës, përvetësimin e tokës, zhvendosjen e detyruar, zhvendosjen fizike ose kufizimet në përdorimin e tokës.

Ndikimet mjedisore dhe sociale pritët të jenë të lokalizuara, të përkohshme dhe të menaxhueshme nëpërmjet zbatimit të praktikave të mira të ndërtimit dhe masave zbutëse dhe monitoruese të përcaktuara në këtë PMMS.

2.2 Standardet Mjedisore dhe Sociale të Bankës Botërore

Nënprojekti financohet nga Banka Botërore dhe i nënshtrohet kërkesave të Kornizës Mjedisore dhe Sociale (KMS). Zbatueshmëria e Standardeve Mjedisore dhe Sociale (SMS) u vlerësua bazuar në natyrën dhe fushëveprimin e punimeve të propozuara të rehabilitimit.

Tabela 2-2. Zbatueshmëria e Standardeve Mjedisore dhe Sociale të Bankës Botërore

ESS	Zbatueshmëria	Arsyetimi
ESS1 – Vlerësimi dhe Menaxhimi i Rreziqeve dhe Ndikimeve Mjedisore dhe Sociale	I zbatueshëm	Aktivitetet e rehabilitimit mund të gjenerojnë rreziqe mjedisore dhe sociale që kërkojnë vlerësim, zbutje, monitorim dhe menaxhim. Kjo PMMS shërben si instrumenti kryesor i menaxhimit mjedisor dhe social për nënprojektin.
ESS2 – Puna dhe Kushtet e Punës	I zbatueshëm	Nënprojekti do të përfshijë punëtorë të drejtpërdrejtë dhe të kontraktuar të angazhuar në punime ndërtimore, mekanike, elektrike dhe të rehabilitimit të sistemeve të monitorimit. Rreziqet e shëndetit dhe sigurisë në punë do të menaxhohen përmes zbatimit të masave të duhura të Shëndetit dhe Sigurisë në Punë dhe procedurave të menaxhimit të punëtorëve. Mekanizmi i ankesave të punëtorëve, Kodi i Sjelljes (përfshirë SHAS/N) dhe procedurat e menaxhimit të punëtorëve me kërkesat e tij, duhet të jenë në përputhje me ESS2 dhe LMP të Projektit FLOWS.
ESS3 – Efikasiteti i Resurseve, Parandalimi dhe Menaxhimi i Ndotjes	I zbatueshëm	Nënprojekti do të gjenerojë mbetje ndërtimi dhe do të përfshijë përdorimin e veshjeve, rrëshirave, lubrifikantëve dhe materialeve të tjera që kërkojnë masa të përshtatshme menaxhimi dhe parandalimi të ndotjes.
ESS4 – Shëndeti dhe Siguria e Komunitetit	I zbatueshëm	Aktivitetet e rehabilitimit do të ndërmerren brenda një dige dhe impianti të furnizimit me ujë që janë në funksion, duke kërkuar masa për të mbrojtur punëtorët, vizitorët dhe komunitetet përreth. Aktivitetet e rehabilitimit do të ndërmerren brenda një dige dhe impianti të furnizimit me ujë që janë në funksion. Do të zbatohen masa të përshtatshme për të mbrojtur punëtorët, personelin e digës, vizitorët dhe komunitetet përreth nga rreziqet që lidhen me aktivitetet e ndërtimit, lëvizjen e pajisjeve dhe rreziqet e përkohshme në vendin e punës.
ESS5 – Përvetësimi i Tokës, Kufizimet në Përdorimin e Tokës dhe Zhvendosja e Pavullnetshme	Nuk zbatohet	Punimet e rehabilitimit do të zbatohen tërësisht brenda gjurmës ekzistuese operative të Digës së Radoniqit dhe infrastrukturës përkatëse. Nuk kërkohet përvetësim toke, zhvendosje fizike,

		zhvendosje ekonomike ose kufizime në përdorimin e tokës.
ESS6 – Ruajtja e Biodiversitetit dhe Menaxhimi i Qëndrueshëm i Resurseve Natyrore të Gjalla	Nuk zbatohet	Punimet kufizohen në infrastrukturën ekzistuese të digës dhe zonat operative të shqetësuara. Nuk parashikohen ndikime në habitatet natyrore, zonat e mbrojtura ose biodiversitetin.
ESS7 – Popuj indigjenë/komunitete lokale tradicionale afrikane nën-Sahariane, historikisht të nënvleftësuar	Nuk zbatohet	Brenda zonës së nënprojektit nuk ka grupe që plotësojnë kërkesat e ESS7.
ESS8 – Trashëgimia Kulturore	Nuk zbatohet*	Brenda gjurmës së nënprojektit nuk ndodhen resurse të njohura të trashëgimisë kulturore. Megjithatë, gjatë ndërtimit do të zbatohet një Procedurë për Gjetje Rastësore si masë paraprake.
ESS9 – Ndërmjetësues Financiarë	Nuk zbatohet	Nënprojekti nuk përfshin ndërmjetës financiarë.
ESS10 – Angazhimi i palëve të interesit dhe shpalosja e informacionit	I zbatueshëm	Para fillimit të punimeve, Menaxheri i Projektit për Ndërmarrjen e Investimeve (EMP), në koordinim me KRU Gjakova dhe Kontraktorin, duhet të shpalosë informacionin përkatës mbi fushëveprimin e nënprojektit, orarin, kohëzgjatjen e pritur të punimeve, kufizimet e qasjes, masat e shëndetit dhe sigurisë së komunitetit dhe kanalet e ankesave. Publikimi duhet të bëhet përmes kanaleve të përshtatshme, duke përfshirë faqen e internetit të Projektit FLOWS, kanalet e komunikimit të KRU Gjakova, mekanizmat e njoftimit komunal/komunitar dhe njoftimet në vend, kur është e nevojshme. Informacioni duhet të vihet në dispozicion në gjuhë të kuptueshme për palët e interesit të prekura. Angazhimi i palëve të interesit duhet të jetë në përpjesëtim me fushëveprimin e kufizuar dhe natyrën e përkohshme të punimeve të rehabilitimit. Aktivitetet e angazhimit të palëve të interesit dhe një Mekanizëm Ankesash do të mirëmbahen gjatë gjithë zbatimit të nënprojektit.

*Edhe pse ESS8 nuk konsiderohet i zbatueshëm, një Procedurë për Gjetje Rastësore duhet të zbatohet si masë paraprake.

3. KUSHTET BAZË MJEDISORE DHE SOCIALE TË NËNPROJEKTIT

3.1 Vendosja e nënprojektit

Diga e Radoniqit ndodhet rreth 0.5 km në rrjedhën e sipërme të fshatit Zhdrellë, komuna e Gjakovës. Rezervuari i Radoniqit është rezervuari i dytë më i madh në Kosovë pas Rezervuarit të Ujmanit. Ai ka një kapacitet total depozitues prej afërsisht 120 milionë m³ dhe një sipërfaqe prej afërsisht 573 ha në nivelin e furnizimit të plotë. Ai shërben si një resurs i rëndësishëm jo vetëm për furnizimin me ujë, por edhe për ujitje në rajonin e Dukagjinit.

Nënprojekti përqendrohet në rehabilitimin e komponentëve prioritarë të sigurisë së digës të identifikuar përmes vlerësimeve të sigurisë së digës dhe studimeve të hollësishme inxhinierike, duke përfshirë restaurimin e elementëve të betonit të përkeqësuar në kapërderdhës dhe kullën e marrjes së ujit, restaurimin e kanalit të hyrjes së kapërderdhësit, restaurimin e pajisjeve elektromekanike dhe hidromekanike brenda kullës dhe galerisë së marrjes së ujit, dhe përfundimin e sistemit të instrumenteve të monitorimit.

Punimet e propozuara të rehabilitimit do të ndërmerren tërësisht brenda gjurmës ekzistuese operative të digës dhe infrastrukturës përkatëse.

Nuk parashikohen modifikime në argjinaturën e digës, kapacitetin e ruajtjes së rezervuarit, kapacitetin e kapërderdhësit ose konfigurimin e përgjithshëm të digës sipas nënprojektit.

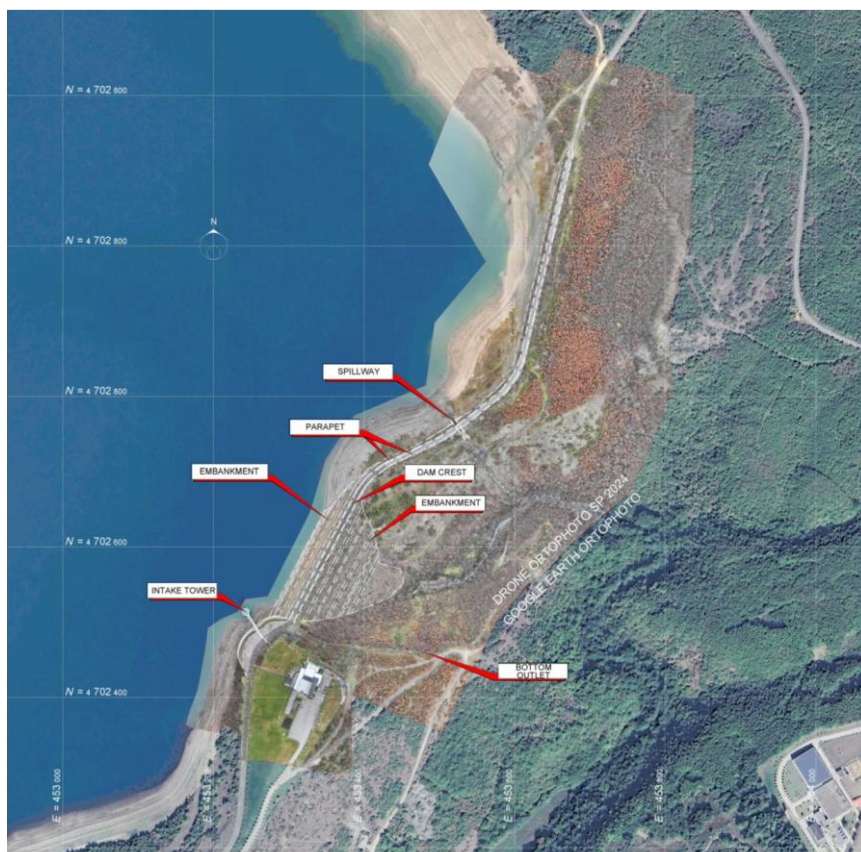

Fig.1 - Diga e Radoniqit dhe punimet ndihmëse

Burimi: Studio Pietrangeli, Vlerësimi i Sigurisë së Digës dhe Projektimi i Detajuar për Digën e Radoniqit (2026).

3.2 Mjedisi fizik

Topografia dhe Gjeologjia

Terreni përreth është pjesë e Rrafshit të Dukagjinit dhe karakterizohet nga kodra dhe lugina me pjerrësi të butë, me lartësi që variojnë nga rreth 400 m deri në 540 m mbi nivelin e detit.

Zona karakterizohet nga reliev kodrinor, i përshkruar nga disa përrenj të vegjël dhe kanale kulluese që derdhen në rezervuar. Formacionet gjeologjike në zonën e nënprojektit variojnë nga depozitimet relativisht të reja të Kuaternarit deri te formacionet më të vjetra të Jurasikut të Mesëm–Sipërm.

Diga e Radoniqit është një digë mbushëse me gurë e tipit zonal, me bërthamë qendrore prej argjile. Diga përbëhet nga një trup kryesor me lartësi maksimale rreth 61 m dhe një trup dytësor me lartësi rreth 3 m. Gjatësia e përgjithshme e kurorës së digës është rreth 770 m, ndërsa kuota e kurorës është 458 m mbi nivelin e detit. Kurora e digës shërben gjithashtu si rrugë hyrëse për në impiantin e trajtimit të ujit.

Punimet e rehabilitimit do të kufizohen në strukturat ekzistuese operative, duke përfshirë shkarkuesin, kullën e marrjes së ujit, galerinë, objektet e monitorimit dhe infrastrukturën hidraulike shoqëruese.

Në kuadër të nënprojektit nuk parashikohen punime të konsiderueshme tokësore, gërmime në zona të reja apo ndryshime në trupin e digës.

Klima

Zona e nënprojektit karakterizohet nga një klimë kontinentale me vera të ngrohta dhe dimra të ftohtë. Ndryshimet sezonale të reshjeve dhe temperaturës mund të ndikojnë në planifikimin dhe zbatimin e aktiviteteve të rehabilitimit, veçanërisht punimet e riparimit të betonit, instalimin e instrumenteve të monitorimit, rehabilitimin e pajisjeve hidraulike dhe rehabilitimin e kanalit hyrës të kapërderdhësit.

Aktivitetet e ndërtimit mund të kërkojnë përshtatje të përkohshme gjatë periudhave të reshjeve të dendura, temperaturave të ulëta ose kushteve të tjera të pafavorshme të motit për të siguruar kontrollin e cilësisë dhe sigurinë e punëtorëve.

Cilësia e ajrit

Zona e nënprojektit ndodhet jashtë resurseve kryesore të emetimeve industriale dhe në përgjithësi ka kushte të mira të cilësisë së ajrit të ambientit.

Ndikime të përkohshme dhe lokale në cilësinë e ajrit mund të ndodhin gjatë aktiviteteve të rehabilitimit që përfshijnë heqjen e betonit, shpimin, prerjen, transportimin e materialeve, instalimin e gabioneve dhe dyshekëve Reno, si dhe funksionimin e makinerive të ndërtimit. Ndikime të tilla priten të jenë afatshkurtra dhe të kufizuara në periudhën e ndërtimit.

Zhurma

Nivelet ekzistuese të zhurmës brenda zonës së nënprojektit janë përgjithësisht të ulëta dhe lidhen kryesisht me funksionimin e digës, aktivitetet e mirëmbajtjes dhe trafikun lokal të rastit.

Gjatë punimeve të rehabilitimit priten rritje të përkohshme të niveleve të zhurmës, veçanërisht gjatë

riparimeve të betonit, shpimit, funksionimit të pajisjeve të ndërtimit, instalimit të komponentëve elektromekanikë dhe rehabilitimit të kanalit të qasjes në kapërderdhës. Këto ndikime pritet të jenë të lokalizuara, të përkohshme dhe të kthyeshme.

3.3 Resurset Ujore

Rezervuari i Radoniqit ka një kapacitet total depozitimi prej afërsisht 120 milionë m³ dhe operon në një nivel furnizimi të plotë prej 456 m mbi nivelin e detit. Rrjedha mesatare vjetore është afërsisht 2.37 m³/s, ndërsa hyrjet shtesë sigurohen përmes sistemit të devijimit në lumin Lumbardhi i Deçanit. Diga është e pajisur me një shkarkues të tipit ogee, me kuotën e pragut në 456 m mbi nivelin e detit.

Punimet e rehabilitimit do të ndërmerren tërësisht brenda objekteve ekzistuese operative dhe nuk do të modifikojnë kapacitetin e rezervuarit, nivelet operative ose funksionet e menaxhimit të ujit. Vëmendje e veçantë do të kërkohej gjatë punimeve të rehabilitimit të betonit, rehabilitimit të pajisjeve elektromekanike dhe hidromekanike, si dhe instalimit të instrumenteve monitoruese për të parandaluar derdhjen aksidentale të materialeve të ndërtimit, karburanteve, lubrifikantëve, rrëshirave ose mbetjeve në ujërat e rezervuarit.

Nënprojekti pritet të ofrojë përfitime afatgjata përmes përmirësimit të aftësisë së monitorimit, besueshmërisë së shtuar operationale dhe performancës së përmirësuar të sigurisë së digës.

3.4 Mjedi Biologjik

Punimet e propozuara të rehabilitimit do të kufizohen në infrastrukturën ekzistuese operative të digës dhe zonat e shqetësuara më parë brenda kompleksit të digës. Nuk janë planifikuar punime brenda habitateve natyrore ose zonave ekologjike të ndjeshme.

Duke pasur parasysh gjurmën e kufizuar dhe natyrën rehabilituese të ndërhyrjeve të propozuara, nuk parashikohen ndikime të rëndësishme në florë, faunë, ekosisteme ujore ose biodiversitet. Çdo ndikim i mundshëm pritet të jetë i përkohshëm, i lokalizuar dhe lehtësisht i menaxhueshëm përmes zbatimit të praktikave të mira të ndërtimit.

3.5 Mjedi socio-ekonomik

Diga e Radoniqit është një infrastrukturë e resurseve ujore me rëndësi strategjike që mbështet si furnizimin me ujë ashtu edhe shërbimet e ujitjes brenda Komunës së Gjakovës dhe rajonit të gjerë të Dukagjinit.

Punimet e rehabilitimit pritet të gjenerojnë punësim të kufizuar të përkohshëm gjatë ndërtimit dhe të ofrojnë përfitime afatgjata përmes përmirësimit të sigurisë së digës, aftësisë së shtuar të monitorimit, besueshmërisë së përmirësuar operative dhe sigurisë së shtuar të furnizimit me ujë dhe shërbimeve të ujitjes.

Nuk parashikohen ndikime të përhershme në përvetësimin e tokës, zhvendosjen fizike, zhvendosjen ekonomike apo në mjetet e jetesës. Çdo kufizim i përkohshëm i qasjes do të kufizohet në zonat e përjashtimit të sigurisë brenda gjurmës ekzistuese operative dhe do t'u komunikohet paraprakisht personelit të prekur dhe përdoruesve të objektit, kur është e aplikueshme.

3.6 Kushtet ekzistuese të sigurisë së digës

Vlerësimet e sigurisë së digave, analizat e riskut dhe hulumtimet e hollësishme inxhinierike të ndërmarra në kuadër të Projektit FLOWS identifikuan një numër ndërhyrjesh prioritare për të mbështetur funksionimin e vazhdueshëm të sigurt dhe besueshmërinë afatgjatë të Digës së Radoniqit dhe infrastrukturës së saj përkatëse.

Vlerësimet identifikuan nevojën për rehabilitimin e strukturave të zgjedhura të betonit në kanalin e derdhjes dhe kullën e marrjes së ujërave të zeza, rehabilitimin e kanalit të qasjes në kanalin e derdhjes, rehabilitimin e pajisjeve elektromekanike dhe hidromekanike brenda kullës dhe galerisë së marrjes, si dhe përfundimin e punimeve të instrumenteve të monitorimit.

Masat e propozuara të rehabilitimit janë përzgjedhur për të adresuar këto nevoja prioritare dhe për të forcuar sigurinë e digës, aftësinë e monitorimit dhe besueshmërinë operative të rezervuarit dhe infrastrukturës përkatëse.

4. RREZIQET DHE NDIKIMET MJEDISORE DHE SOCIALE

4.1 Përmbledhje

Punimet e propozuara të rehabilitimit mund të rezultojnë në një sërë ndikimesh të përkohshme mjedisore dhe sociale që lidhen me aktivitetet e ndërtimit, instalimin e pajisjeve dhe rehabilitimin e infrastrukturës ekzistuese të digës. Rreziqet kryesore mjedisore lidhen me gjenerimin e mbeturinave, emetimet e pluhurit dhe zhurmës, mbrojtjen e cilësisë së ujit të rezervuarit, menaxhimin e materialeve të rrezikshme dhe trajtimin e pajisjeve mekanike dhe elektrike të vjetërsuara. Rreziqet sociale lidhen me shëndetin dhe sigurinë në punë, menaxhimin e punëtorëve dhe shëndetin dhe sigurinë e komunitetit brenda një objekti operativ të digës.

Rreziqet e identifikuara pritet të jenë të lokalizuara, të përkohshme dhe të menaxhueshme nëpërmjet zbatimit të praktikave të mira të ndërtimit dhe masave zbutëse të përcaktuara në këtë PMMS. Nënprojekti pritet të ofrojë përfitime afatgjata nëpërmjet përmirësimit të sigurisë së digës, aftësisë së shtuar të monitorimit dhe besueshmërisë së shtuar operacionale të infrastrukturës së digës.

4.2 Rreziqet dhe Ndikimet Mjedisore

4.2.1 Emetimet e pluhurit

Emetime të përkohshme pluhuri mund të gjenerohen gjatë punimeve të rehabilitimit të betonit, aktiviteteve të hidrodemolimit, shpimit, përgatitjes së sipërfaqes, gjermimit dhe vendosjes së materialit mbushës brenda kanalit të hyrës të kapërderdhësit, transportit të materialeve dhe lëvizjes së pajisjeve të ndërtimit.

Gjenerimi i pluhurit mund të ndikojë te punëtorët që ndërmarrin aktivitete rehabilitimi dhe, në një masë më të vogël, te personeli operativ brenda objektit të digës. Për shkak të shkallës së kufizuar dhe natyrës së lokalizuar të punimeve, ndikimet në cilësinë e ajrit të ambientit pritet të jenë të përkohshme dhe të kufizuara në zonat e menjëhershme të punës.

4.2.2 Zhurma dhe Vibrimi

Aktivitetet e ndërtimit që përfshijnë hidro demolimin, shpimin, riparimet e betonit, instalimin e pajisjeve elektromekanike dhe hidromekanike, heqjen e tubacioneve dhe valvulave ekzistuese, transportimin e materialeve dhe funksionimin e makinerive të ndërtimit mund të gjenerojnë rritje të përkohshme të niveleve të zhurmës.

Receptorët potencialë përfshijnë punëtorët e nënprojektit, personelin operativ dhe vizitorët brenda kompleksit të digës. Duke pasur parasysh mungesën e zonave të banuara me dendësi të lartë brenda gjurmës së menjëhershme të nënprojektit, si dhe natyrën e përkohshme të aktiviteteve të rehabilitimit, ndikimet nga zhurma pritet të jenë të lokalizuara dhe afatshkurtra.

Gjatë aktiviteteve të heqjes së betonit dhe shpimit mund të ketë vibrime të vogla; megjithatë, nuk parashikohen ndikime të konsiderueshme të vibrimeve për shkak të natyrës dhe shkallës së punimeve të propozuara.

4.2.3 Rreziqet e Cilësisë së Ujit

Punimet e rehabilitimit do të ndërmerren në afërsi të Rezervuarit të Radoniqit dhe infrastrukturës hidraulike përkatëse. Aktivitetet e ndërtimit mund të krijojnë rreziqe të lëshimit aksidental të sedimenteve, mbetjeve të betonit, mbetjeve të shpimit, vajrave, lubrifikantëve, karburanteve, rrëshirave, veshjeve ose materialeve të tjera të ndërtimit në ujërat e rezervuarit.

Vëmendje e veçantë do të kërkohej gjatë rehabilitimit të kullës së marrjes së ujit, rehabilitimit të pajisjeve elektromekanike dhe hidromekanike, punimeve të mbylljes së çarjeve dhe injektimit, si dhe rehabilitimit të kanalit hyrës të kapërderdhësit. Trajtimi jo i duhur i materialeve të ndërtimit ose mbeturinave mund të rezultojë në përkeqësim lokal të cilësisë së ujit.

Edhe pse aktivitetet e propozuara nuk do të ndryshojnë kapacitetin e rezervuarit, nivelet operative ose funksionet e menaxhimit të ujit, mbrojtja e cilësisë së ujit të rezervuarit mbetet një konsideratë kyçe mjedisore gjatë gjithë zbatimit.

4.2.4 Gjenerimi i Mbetjeve të Ndërtimit

Zbatimi i punimeve të rehabilitimit do të gjenerojë disa rrjedha mbetjesh, duke përfshirë mbetje nga betoni nga rehabilitimi i shkarkuesit dhe strukturave të kullës së marrjes së ujit, materiale të gërmuara dhe materiale të tepërta nga rehabilitimi i kanalit të hyrjes së shkarkuesit, skrap metali nga zëvendësimi i tubacioneve, valvulave dhe komponentëve të tjerë mekanikë shoqërues, materiale ambalazhimi, kablllo dhe mbetje të ndryshme ndërtimore.

Trajtimi, ruajtja ose asgjësimi i papërshtatshëm i mbetjeve të ndërtimit mund të shkaktojë ndikime të lokalizuara në mjedis, duke përfshirë dëmtimin e peizazhit, ndotjen e tokës dhe ndotjen e mundshme të ujërave të rezervuarit. Për këtë arsye, gjatë gjithë zbatimit të nënprojektit do të kërkohej një menaxhim efektiv i mbetjeve.

Ndikimet e parashikuara pritet të jenë të përkohshme, të lokalizuara dhe të kthyeshme.

4.2.5 Materiale të Rrezikshme dhe Mbetje tjera

Punimet e rehabilitimit do të përfshijnë përdorimin e llaçeve të riparimit, rrëshirave poliuretani, materialeve hidroizoluese, veshjeve mbrojtëse, produkteve mbrojtëse nga korrozioni, karburanteve,

lubrifikantëve dhe produkteve të tjera kimike. Aktivitetet e lidhura me to mund të gjenerojnë gjithashtu sasi të kufizuara të mbetjeve të rrezikshme, duke përfshirë paketimin e kontaminuar, mbetjet e kimikateve, vajrat e përdorura, mbetjet e veshjeve, materialet thithëse dhe komponentët elektrikë të vjetërsuar.

Rreziqet mund të lindin gjatë transportit, magazinimit, trajtimit, aplikimit dhe asgjësimit të këtyre materialeve dhe mbeturinave. Menaxhimi jo i duhur mund të rezultojë në ndotje të tokës dhe resurse ujore, efekte negative në shëndetin dhe sigurinë e punëtorëve dhe ndikime të lokalizuara mjedisore.

Duke pasur parasysh afërsinë e punimeve me rezervuarin dhe infrastrukturën përkatëse të furnizimit me ujë, do të kërkohej menaxhim i duhur i materialeve dhe mbetjeve të rrezikshme gjatë gjithë zbatimit. Ndikimet e parashikuara pritet të jenë të përkohshme, të lokalizuara dhe të menaxhueshme përmes zbatimit të masave të duhura të menaxhimit mjedisor.

4.3 Rreziqet dhe Ndikimet Sociale

4.3.1 Rreziqet e Shëndetit dhe Sigurisë në Punë

Aktivitetet e propozuara të rehabilitimit do të ndërmerren brenda një objekti operativ të digës dhe përfshijnë punime civile, mekanike, elektrike dhe instrumentale. Punëtorët e nënprojektit mund të jenë të ekspozuar ndaj një sërë rreziqesh profesionale, duke përfshirë:

- Punën në lartësi në kapërderdhës, kullën e marrjes dhe strukturat përkatëse;
- Hyrjen në hapësirë të kufizuar brenda kullës së marrjes dhe galerisë;
- Rreziqet elektrike që lidhen me rehabilitimin dhe testimin e pajisjeve elektromekanike dhe sistemeve të monitorimit;
- Transportimin manual, operacionet ngritëse dhe instalimin e komponentëve të rëndë mekanikë, tubave dhe valvulave;
- Ekspozimin ndaj llaçeve të riparimit, rrëshirave poliuretani, veshjeve, karburanteve, lubrifikantëve dhe produkteve të tjera kimike;
- Lëndime të shoqëruara me shpimin, heqjen e betonit, prerjen, bluarjen dhe funksionimin e pajisjeve të ndërtimit;
- Rrëshqitjen, pengesat dhe rënien brenda zonave operative dhe në sipërfaqe të jo të rrafshëta.

Moszbatimi i procedurave të duhura të shëndetit dhe sigurisë në punë mund të rezultojë në lëndime, aksidente ose ndikime negative shëndetësore që prekin punëtorët dhe kontraktorët. Prandaj, zbatimi efektiv i masave të SHSP-së do të jetë thelbësor gjatë gjithë zbatimit të nënprojektit.

4.3.2 Rreziqet e Shëndetit dhe Sigurisë së Komunitetit

Rreziqet e mundshme që lidhen me komunitetin pritet të jenë të kufizuara dhe kryesisht të lidhura me ndërprerjen e përkohshme të shërbimeve të furnizimit me ujë gjatë punimeve të rehabilitimit, ndikimet lokale në cilësinë e ujit në rast të derdhjeve aksidentale ose trajtimit jo të duhur të materialeve pranë infrastrukturës së rezervuarit, lëvizjen e automjeteve dhe pajisjeve të ndërtimit në rrugët hyrëse, qasjen e paautorizuar në zonat aktive të punës dhe komunikimin e pamjaftueshëm në lidhje me kufizimet e planifikuara operative.

Duke pasur parasysh fushëveprimin e kufizuar dhe natyrën e përkohshme të punimeve të rehabilitimit, nuk parashikohen ndikime të rëndësishme në shëndetin dhe sigurinë e komunitetit. Këto rreziqe do të

menaxhohen nëpërmjet koordinimit të ngushtë me KRU Gjakova, planifikimit paraprak dhe njoftimit të aktiviteteve operative, zbatimit të masave për mbrojtjen e cilësisë së ujit dhe parandalimin e derdhjeve, kontrollit të trafikut dhe qasjes, sinjalistikës, rrethimit dhe komunikimit të qartë publik aty ku kërkohen ndërprerje ose kufizime të shërbimit.

Kur ndërprerjet e planifikuara të furnizimit me ujë janë të pashmangshme, KRU Gjakova duhet të njoftojë konsumatorët e prekur paraprakisht, të tregojë kohën dhe kohëzgjatjen e pritur të ndërprerjes, kur është e praktikueshme, dhe të identifikojë çdo përdorues kritik ose të cënueshëm që kërkon konsideratë të veçantë. Në rast të ndikimeve aksidentale në cilësinë e ujit ose ndërprerjeve të paplanifikuara të shërbimit, KRU Gjakova, EMP, Inxhinieri Mbikëqyrës dhe Kontraktori duhet të koordinojnë veprimet e reagimit të menjëhershëm, komunikimin publik dhe masat korrigjuese.

4.3.3 Puna dhe Kushtet e Punës

Nënprojekti do të përfshijë punëtorë të drejtpërdrejtë, punëtorë të kontraktuar dhe personel mbikëqyrës të angazhuar në aktivitete rehabilitimi. Rreziqet që lidhen me punën mund të përfshijnë mosrespektimin e kërkesave të punës, rregullime të pamjaftueshme të menaxhimit të punëtorëve, trajnim dhe ndërgjegjësim të pamjaftueshëm, mungesë të kushteve të qarta të punësimit, masa të pamjaftueshme të shëndetit dhe sigurisë në punë, diskriminim ose trajtim të pabarabartë, sjellje të papërshtatshme të punëtorëve, ngacmim seksual ose sjellje të tjera të pahijshme, dhe mungesë të procedurave efektive të ankesave të punëtorëve.

Duke pasur parasysh shkallën e kufizuar dhe natyrën e përkohshme të nënprojektit, rreziqet e punës dhe kushteve të punës pritet të jenë të menaxhueshme nëpërmjet përputhshmërisë me legjislacionin kombëtar të punës, zbatimit të procedurave të përshtatshme të menaxhimit të punëtorëve dhe zbatimit të kërkesave të ESS2. Kjo përfshin sigurimin e masave specifike për shëndetin dhe sigurinë në punë në vend, përdorimin e pajisjeve mbrojtëse personale, trajnimin fillestar dhe ndërgjegjësues, mbikëqyrjen e kontraktorit, zbatimin e një Kodi të Sjelljes së punëtorëve, ndalimin e punës së fëmijëve dhe punës së detyruar, dhe krijimin e një mekanizmi të qasshëm për ankesat e punëtorëve.

4.4 Rreziqet e Lidhura me Sigurinë e Digës dhe Rreziqet Operacionale

Edhe pse ndërhyrjet e propozuara synojnë të përmirësojnë sigurinë e digës dhe besueshmërinë operacionale, zbatimi i punimeve të rehabilitimit brenda një objekti operativ të digës mund të krijojë rreziqe të përkohshme operacionale dhe të ndërfaqes së sigurisë së digës. Këto mund të përfshijnë kufizime të përkohshme në qasje në zonat operative, ndërhyrje në sistemet ekzistuese të monitorimit, mungesë të përkohshme të komponentëve hidraulikë ose elektromekanikë gjatë punimeve të zëvendësimit, dëmtime në infrastrukturën ekzistuese, vonesë në vënien në punë të pajisjeve të rehabilituara, renditje të pasaktë të punimeve ose identifikim të defekteve të paidentifikuara më parë gjatë aktiviteteve të rehabilitimit.

Vëmendje e veçantë do të kërkohet gjatë rehabilitimit të kullës së marrjes së ujit, zëvendësimit të tubave dhe valvulave, rehabilitimit të pajisjeve elektromekanike dhe hidromekanike, si dhe përfundimit të punimeve të instrumenteve të monitorimit, pasi këto aktivitete mund të ndërveprojnë drejtpërdrejt me sistemet kritike operative.

Rreziqe të tilla mund të kenë implikime për vazhdimësinë operative, besueshmërinë e furnizimit me ujë dhe, në rrethana të jashtëzakonshme, menaxhimin e sigurisë së digës. Këto rreziqe duhet të menaxhohen nëpërmjet koordinimit të ngushtë me KRU Gjakova, miratimit të deklaratave të metodave

dhe lejeve të punës, mirëmbajtjes së funksioneve kritike operative, mbrojtjes së sistemeve ekzistuese të monitorimit, rregullimeve të gatishmërisë për emergjenca, raportimit të menjëhershëm të defekteve të identifikuar rishtazi dhe procedurave të testimit, komisionimit dhe dorëzimit para pranimit të punimeve.

5. MASAT ZBUTËSE MJEDISORE DHE SOCIALE

5.1 Të përgjithshme

Masat zbutëse të paraqitura në këtë kapitull janë zhvilluar për të shmangur, minimizuar, zvogëluar ose menaxhuar rreziqet dhe ndikimet mjedisore dhe sociale të identifikuar në Kapitullin 4. Masat janë hartuar në përputhje me hierarkinë e zbutjes dhe janë në përputhje me legjislacionin kombëtar në fuqi dhe Standardet Mjedisore dhe Sociale (SMS) të Bankës Botërore.

Kontraktori do të jetë përgjegjës për zbatimin e përditshëm të të gjitha masave zbutëse gjatë zbatimit të nënprojektit. Inxhinieri Mbikëqyrës do të monitorojë përputhshmërinë e Kontraktorit në vend, ndërsa EMP-ja, në koordinim me KRU Gjakova, do të sigurojë mbikëqyrje të përgjithshme, do të shqyrtojë raportet e monitorimit dhe do të sigurojë që kërkesat e PMMS-së të zbatohen në mënyrë efektive.

Masat zbutëse përqendrohen në rreziqet kryesore mjedisore dhe sociale që lidhen me punimet e rehabilitimit, duke përfshirë menaxhimin e ndërtimit dhe mbetjeve të demolimit, kontrollin e pluhurit dhe zhurmës, mbrojtjen e cilësisë së ujit të rezervuarit, menaxhimin e materialeve dhe mbetjeve të rrezikshme, shëndetin dhe sigurinë në punë, kushtet e punës dhe të punës, shëndetin dhe sigurinë e komunitetit, si dhe zbatimin e sigurt të aktiviteteve të rehabilitimit brenda një objekti operativ të digës.

Vëmendje e veçantë do t'i kushtohet aktiviteteve që përfshijnë punime rehabilitimi të betonit, instalimin e gabioneve dhe dyshekëve Reno, zëvendësimin e tubave, valvulave dhe pajisjeve elektromekanike, përdorimin e llaçeve të riparimit dhe rrëshirave poliuretani, punimet në hapësira të mbyllura brenda kullës së marrjes së ujit dhe galerisë, si dhe instalimin dhe komisionimin e sistemeve të instrumenteve të monitorimit.

Të gjitha masat zbutëse të përshkruara në këtë PMMS duhet të përfshihen në deklaratat e metodës së Kontraktorit, procedurat e punës dhe rregullimet specifike të menaxhimit të shëndetit, sigurisë dhe mjedisit për vendin përpara fillimit të punimeve.

Tabela 5-1. Masat zbutëse mjedisore dhe sociale

Burimi i Ndikimit	Masat zbutëse	Përgjegjësia	Kostoja e parashikuar
Cilësia e ajrit dhe emetimet e pluhurit –Pluhuri i gjeneruar gjatë punimeve të riparimit të betonit, hidrodemolimit, shpimit, bluarjes, përgatitjes së sipërfaqes, gërmimit, instalimit të gabioneve dhe dyshekëve Reno, aktiviteve të transportit dhe lëvizjes së pajisjeve të ndërtimit.	– Spërkatja me ujë duhet të bëhet gjatë kushteve të thata dhe me erë. – Materialet që gjenerojnë pluhur duhet të mbulohen gjatë transportit dhe magazinimit. – Zonat e punës duhet të pastrohen rregullisht. – Kufizimet e shpejtësisë së automjeteve duhet të vendosen dhe të zbatohen brenda zonës së punës. – Masat e shtypjes së pluhurit duhet të zbatohen gjatë aktiviteve të hidrodemolimit, heqjes së betonit dhe gërmimit. – Punëtorët duhet të përdorin pajisje mbrojtëse të frymëmarrjes kur është e nevojshme.	Kontraktori	Përfshirë në Paramasën dhe Parallogarinë e Kontraktorit
Emetimet e shkarkimit të gazrave – Emetimet nga makineritë e ndërtimit, gjeneratorët dhe mjetet e transportit.	– Pajisjet e ndërtimit duhet të mirëmbahen dhe të operohen rregullisht sipas specifikimeve të prodhuesit. – Duhet të shmangët puna e panevojshme e motorit në bosht. – Pajisjet me emetime të tepërta duhet të hiqen nga shërbimi derisa të riparohen.	Kontraktori	Përfshirë në Paramasën dhe Parallogarinë e Kontraktorit
Zhurma dhe Vibrimi –Zhurma e gjeneruar nga hidrodemolimi, shpimi, bluarja, rehabilitimi i betonit, zëvendësimi i tubave dhe valvulave, instalimi i pajisjeve elektromekanike dhe funksionimi i makinerive të ndërtimit.	– Aktivitetet e zhurmshme duhet të kufizohen në orët e punës gjatë ditës, aty ku është e mundur. – Pajisjet duhet të mirëmbahen siç duhet dhe të pajisen me silenciatorë kur është e nevojshme. – Punëtorët e ekspozuar ndaj niveleve të larta të zhurmës duhet të pajisen me mbrojtëse për dëgjimin. – Aktivitetet që përfshijnë shpimin, bluarjen ose heqjen mekanike të betonit të dëmtuar duhet të ndërmerren në mënyrë të kontrolluar për të shmangur dëmtimin e strukturave dhe pajisjeve ngjitur.	Kontraktori	Përfshirë në Paramasën dhe Parallogarinë e Kontraktorit
Cilësia e ujit – Lëshim aksidental i mbeturinave të betonit, llumit, llaçit, materialeve të riparimit,	– Masat e përmbajtjes fizike do të zbatohen aty ku është e nevojshme.	Kontraktori	Përfshirë në Paramasën dhe

sedimenteve, karburanteve, vajrave, lubrifikantëve, bojrave, veshjeve ose kimikateve në Rezervuarin e Radoniqit.	– Zonat e magazinimit të karburantit dhe kimikateve duhet të vendosen larg trupave ujorë dhe të pajisen me izolim sekondar. – Kitat për derdhje duhet të jenë të disponueshme në të gjitha vendet e punës. – Çdo derdhje duhet të raportohet menjëherë, të përmbahet dhe të pastrohet. Ndalohet hedhja e drejtpërdrejtë e mbeturinave në rezervuar. – Asnjë aktivitet furnizimi me karburant, mirëmbajtja e pajisjeve ose larja nuk do të ndërmerret në afërsi të menjëhershme të Rezervuarit të Radoniqit. – Masa paraprake të veçanta duhet të zbatohen gjatë injektimit të çarjeve, aplikimit të rrëshirës poliuretani dhe punimeve të rehabilitimit brenda kullës së marrjes së ujit.		Parallogarinë e Kontraktorit
Kanalizime dhe Ujëra të Zeza – Ujërat e ndotura të gjeneruara nga personeli i ndërtimit dhe aktivitetet e pastrimit.	– Pajisjet ekzistuese sanitare do të përdoren aty ku janë të disponueshme. – Pajisjet sanitare të lëvizshme duhet të sigurohen aty ku pajisjet ekzistuese nuk janë të arritshme. – Shkarkimi i drejtpërdrejtë i ujërave të ndotura në Rezervuarin e Radoniqit do të ndalohet rreptësisht. – Ujërat e zeza dhe mbetjet e pastrimit duhet të mblidhen dhe menaxhohen në përputhje me rregulloret në fuqi. – Do të zbatohet një politikë me shkarkim zero në rezervuar.	Kontraktori	Përfshirë në Paramasën dhe Parallogarinë e Kontraktorit
Punime për Rehabilitimin e Kanalit dhe Mbrojtjen nga Erozioni – Gërmim, vendosje e materialit mbushës, instalim i gabioneve dhe dyshekëve Reno.	– Zonat e shqetësuara duhet të kufizohen në sipërfaqen minimale të kërkuar për ndërtim. – Materiali i gërmuar dhe ai i tepërt duhet të ruhen në vende të caktuara. – Masat e kontrollit të erozionit dhe sedimenteve do të zbatohen aty ku është e nevojshme. – Materialet e ndërtimit duhet të parandalohen nga hyrja në ujërat e rezervuarëve dhe kanalet e kullimit. – Sipërfaqet e dëmtuara do të kthehen në gjendjen e mëparshme pas përfundimit të punimeve.	Kontraktori	Përfshirë në Paramasën dhe Parallogarinë e Kontraktorit

Mbetjet e Ndërtimit —Mbetjet e gjeneruara nga punimet e rehabilitimit të betonit, aktivitetet hidrodemoluese, punimet e gërmimit dhe rehabilitimit të kanaleve, tubat DN700 të hequr, valvulat, përbërësit metalikë, pajisjet e monitorimit dhe materialet e paketimit.	– Do të zbatohet një Plan për Menaxhimin e Mbetjeve. – Mbeturinat e ndërtimit duhet të ndahen në resurs. – Metalet skrap, valvulat dhe tubat e hequra duhet të mblidhen veçmas dhe të transferohen për riciklim aty ku është e mundur. – Mbeturinat duhet të ruhen në zona të caktuara dhe të asgjësohen nëpërmjet operatorëve të licencuar të mbeturinave. – Duhet të mbahen të dhëna për gjurmimin e mbeturinave.	Kontraktori	Përfshirë në Paramasën dhe Parallogarinë e Kontraktorit
Menaxhimi i Materialeve të Rrezikshme —Ruajtja dhe përdorimi i rrëshirave poliuretani, llaçeve të riparimit, materialeve hidroizoluese, veshjeve, bojrave, tretësve, agjentëve të pastrimit, karburanteve, lubrifikantëve dhe substancave të tjera të rrezikshme.	– Fletët e të Dhënave të Sigurisë (FDHS) duhet të jenë të disponueshme në vend. – Materialet e rrezikshme duhet të ruhen në zona të caktuara dhe të sigurta me izolim sekondar. – Vetëm personeli i trajnuar duhet të merret me substanca të rrezikshme. – Materialet e rrezikshme duhet të menaxhohen në përputhje me rekomandimet e prodhuesit.	Kontraktori	Përfshirë në Paramasën dhe Parallogarinë e Kontraktorit
Mbeturinat e Rrezikshme —Ruajtja dhe përdorimi i rrëshirave poliuretani, llaçeve të riparimit, materialeve hidroizoluese, veshjeve, bojrave, tretësve, agjentëve të pastrimit, karburanteve, lubrifikantëve dhe substancave të tjera të rrezikshme.	– Mbeturinat e rrezikshme duhet të mblidhen, etiketohen dhe ruhen veçmas në vende të sigurta. – Mbeturinat e rrezikshme duhet të transferohen vetëm te operatorët e licencuar të menaxhimit të mbetjeve. – Përzierja e mbeturinave të rrezikshme dhe jo të rrezikshme është e ndaluar.	Kontraktori	Përfshirë në Paramasën dhe Parallogarinë e Kontraktorit
Mbeturinat elektronike —Instalimi dhe komisionimi i instrumenteve të monitorimit, sensorëve, regjistruarëve të të dhënave, pajisjeve të komunikimit,	– Mbeturinat elektronike duhet të mblidhen veçmas dhe të transferohen në objekte të autorizuar për riciklim ose asgjësim. – Duhet të mbahen të dhëna për menaxhimin dhe asgjësimin e mbeturinave elektronike.	Kontraktori	Përfshirë në Paramasën dhe Parallogarinë e Kontraktorit

paneleva elektrike, kablove dhe pajisjeve përkatëse..			
Magazinim i Përkohshëm i Materialeve dhe Pajisjeve – Magazinimi i tubave, valvulave, pajisjeve të monitorimit, komponentëve elektrikë dhe materialeve të rehabilitimit brenda zonës operative të digës.	– Materialet duhet të ruhen vetëm në zona të caktuara të miratuara nga Inxhinieri Mbikëqyrës dhe në koordinim me KRU Gjakova. – Magazinimi nuk duhet të pengojë qasjen në objektet operative, sistemet e monitorimit, rrugët e inspektimit ose rrugët e qasjes emergjente. – Praktikat e mira të mirëmbajtjes së objektit duhet të respektohen në çdo kohë.	Kontraktori	Përfshirë në Paramasën dhe Paralogarinë e Kontraktorit
Infrastruktura e digës dhe mjedisi operativ – Dëmtimi i strukturave ekzistuese hidraulike, sistemeve të monitorimit ose objekteve operative gjatë punimeve të rehabilitimit.	– Të gjitha punimet duhet të kryhen në përputhje me projektet teknike të miratuara, deklaratat e metodës dhe kërkesat e mbikëqyrjes. – Sistemet ekzistuese të monitorimit duhet të mbeten funksionale sa herë që është e mundur. – Çdo dëmtim i papritur duhet t'i raportohet menjëherë Inxhinierit Mbikëqyrës dhe KRU Gjakova.	Kontraktori / Inxhinieri Mbikëqyrës	Përfshirë në Paramasën dhe Paralogarinë e Kontraktorit
Instalimi i Instrumenteve të Monitorimit – Mosfunksionim ose dëmtim i mundshëm i sistemeve të monitorimit gjatë aktiviteteve të instalimit dhe komisionimit.	– Instalimi dhe komisionimi duhet të kryhen nga personel i kualifikuar. – Testimi funksional, kalibrimi dhe verifikimi i instrumenteve të monitorimit duhet të përfundojnë para pranimit të punimeve, dhe të integrohet në sistemin e mbledhjes së të dhënave aty ku është e aplikueshme.	Kontraktori	Përfshirë në Paramasën dhe Paralogarinë e Kontraktorit
Trafiku dhe Transporti –Dorëzimi i tubave, valvulave, instrumenteve të monitorimit, pajisjeve elektrike, gabionëve, dyshekëve Reno dhe materialeve të ndërtimit në vendin e ndërtimit të digës.	– Lëvizjet e automjeteve duhet të planifikohen dhe menaxhohen për të minimizuar rreziqet për sigurinë dhe mjedisin. – Ngarkesat duhet të sigurohen siç duhet gjatë transportit. – Ngasësit e automjeteve duhet të zbatojnë rregulloret përkatëse të trafikut dhe kufijtë e shpejtësisë në vend.	Kontraktori	Përfshirë në Paramasën dhe Paralogarinë e Kontraktorit
Shëndeti dhe Siguria e Komunitetit –Rreziqet që lidhen me punimet e rehabilitimit brenda një impianti operativ të	– Qasja në zonat aktive të punës duhet të kufizohet nëpërmjet rrethojave, barrierave dhe sinjalistikës paralajmëruese. – Aktivitetet e ndërtimit do të koordinohen me KRU Gjakova për të siguruar funksionimin e vazhdueshëm të sigurt të objektit	Kontraktori / KRU Gjakova/ Inxhinieri Mbikëqyrës	Përfshirë në Paramasën dhe Paralogarinë e Kontraktorit

ujit të pijshëm, duke përfshirë qasjen e paautorizuar në zonat e punës, derdhjet aksidentale, ndërprerjet e përkohshme operative dhe ndikimet e mundshme në shërbimet e furnizimit me ujë.	dhe për të minimizuar ndërprerjet në shërbimet e furnizimit me ujë. – Vëmendje e veçantë duhet t'i kushtohet parandalimit të ndotjes aksidentale të ujërave të rezervuarit gjatë punimeve të rehabilitimit brenda kullës së marrjes së ujit dhe strukturave shkarkuese. – Duhet të përcaktohen procedura emergjente për të adresuar derdhjet aksidentale, incidentet ose ndërprerjet operative. – Ndërprerjet e planifikuara të furnizimit me ujë duhet të shmangen aty ku është e mundur dhe të minimizohen në kohëzgjatje. – Kur ndërprerjet e planifikuara janë të pashmangshme, konsumatorët e prekur duhet të informohen paraprakisht përmes kanaleve të komunikimit të vendosura të KRU Gjakova, kanaleve komunale/komunitare dhe mekanizmave të tjerë të përshtatshëm të njoftimit publik. – Njoftimet duhet të përfshijnë kohën, kohëzgjatjen dhe arsyen e pritur të ndërprerjes, kur praktikohet. – Koha dhe kohëzgjatja e pritur e ndërprerjes duhet të komunikohen sa herë që praktikohet. – Personave të paautorizuar u ndalohet hyrja në zonat e punës. – Kontraktori duhet të njoftojë menjëherë Inxhinierin Mbikëqyrës, KRU Gjakova dhe EMP-në për çdo incident që mund të ndikojë në sigurinë publike, cilësinë e ujit ose vazhdimësinë e shërbimeve të furnizimit me ujë. – Mekanizmi i Ankesave (MA) do të jetë në dispozicion të palëve të prekura të interesit. – Konsumatorët e cënueshëm duhet të merren në konsideratë në planifikimin e çdo ndërprerjeje të zgjatur ose reagimi ndaj emergjencës. – Në rast të ndikimit aksidental në cilësinë e ujit, derdhjes ose ndërprerjes së paplanifikuar të shërbimit, Kontraktori duhet të njoftojë menjëherë Inxhinierin Mbikëqyrës, KRU Gjakova dhe		
---	---	--	--

	EMP-në, dhe duhet të aktivizohen procedurat e komunikimit emergjent.		
Shëndeti dhe Siguria në Punë (SHSP) – Punë në lartësi, hyrje në hapësira të mbyllura, operacione ngritjeje, punime elektrike, punime rehabilitimi të betonit dhe ekspozim ndaj materialeve të rrezikshme.	– Duhet të përgatitet dhe të zbatohet Plani i Shëndetit dhe Sigurisë në Punë (PSHSP) specifik për vendin. – Të gjithë punëtorëve duhet t'u sigurohen PPM të përshtatshme. – Procedurat e punës në lartësi, lejet e hyrjes në hapësira të mbyllura, procedurat e bllokimit/etiketimit dhe planet e ngritjes duhet të zbatohen aty ku është e aplikueshme. – Punimet elektrike duhet të kryhen vetëm nga personel i kualifikuar. – Pajisjet e ndihmës së shpejtë dhe personeli i trajnuar i ndihmës së shpejtë duhet të jenë në dispozicion.	Kontraktori	Përfshirë në Paramasën dhe Paralogarinë e Kontraktorit
Shqetësime për shëndetin e punëtorëve – Ekspozimi ndaj pluhurit, zhurmës, kimikateve, veshjeve, tretësve dhe kushteve të rënda të punës fizike.	– Punëtorët duhet të marrin trajnime sigurie specifike për detyrën dhe informacion mbi rreziqet në vendin e punës. – Duhet të përdoren dhe mirëmbahen PPM të përshtatshme. – Fletët e të Dhënave të Sigurisë (FDHS) duhet të jenë të disponueshme për të gjitha substancat e rrezikshme të përdorura në vend. – Duhet të sigurohen ujë i pijshëm, ambiente sanitare dhe zona pushimi të mjaftueshme.	Kontraktori	Përfshirë në Paramasën dhe Paralogarinë e Kontraktorit
Kodi i Sjelljes të Punëtorëve dhe Menaxhimi i Punës – Sjellje e papërshtatshme e punëtorëve, diskriminim, ngacmim, praktika të pasigurta ose mosrespektim i kërkesave të punës.	– Kodi i Sjelljes duhet të përfshijë dispozita mbi sjelljen me respekt, mos diskriminim, ndalimin e ngacmimit, ndalimin e shfrytëzimit dhe abuzimit seksual/ngacmimit seksual, ndalimin e dhunës, ndërveprimin e sigurt me komunitetet dhe pajtueshmërinë me rregullat e sigurisë në vend. – Të gjithë punëtorët duhet të marrin trajnim fillestar përpara fillimit të punës. – Kodi i Sjelljes për Punëtorët duhet të zbatohet dhe të nënshkruhet nga i gjithë personeli. – Kontraktorët duhet të zbatojnë legjislacionin në fuqi të punës dhe të sigurojnë mundësi të barabarta, mos diskriminim dhe trajtim të drejtë të punëtorëve.	Kontraktori	Përfshirë në Paramasën dhe Paralogarinë e Kontraktorit

	– Shkeljet e Kodit të Sjelljes do t'i nënshtrohen masave disiplinore në përputhje me legjislacionin e punës dhe kërkesat e kontratës.		
Mekanizmi i Ankesave të Punëtorëve – Mostrajtimi i shqetësimeve, ankesave ose çështjeve që lidhen me punën e punëtorëve.	– Duhet të krijohet një mekanizëm ankesash për punëtorët dhe t'u komunikohet të gjithë punëtorëve të angazhuar. – Ankesat duhet të regjistrohen, shqyrtohen dhe zgjidhen në kohën e duhur. – Duhet të mbahen të dhëna për ankesat dhe veprimet korrigjuese. – MA i punëtorit duhet të përfshijë afate kohore treguese të reagimit dhe rregullime përshkallëzimi. – Ankesat që përfshijnë ngacmim, SHAS/N ose çështje të tjera të ndjeshme duhet të trajtohen në mënyrë konfidenciale dhe vetëm nga personeli i caktuar për të menaxhuar raste të tilla. – Ankesat konfidenciale dhe të ndjeshme do të trajtohen përmes procedurave me qasje të kufizuar. – Hakmarrja ndaj ankuesve është e ndaluar.	Kontraktori	Përfshirë në Paramasën dhe Paralogarinë e Kontraktorit
Siguria dhe Kontrolli i Qasjes – Kufizime të përkohshme në qasje në objektet operative, rrugët e inspektimit dhe zonat e punës gjatë aktiviteteve të rehabilitimit. Përdorimi i barrierave, portave, rojeve ose kufizimeve të hyrjes rreth zonave operative dhe të ndërtimit.	– Punimet e rehabilitimit duhet të planifikohen dhe të ndahen në faza për të minimizuar ndërprerjet në funksionimin e digës dhe aktivitetet e mirëmbajtjes. – Duhet të ruhet qasje e sigurt për personelin e autorizuar, ekipet e reagimit ndaj emergjencave dhe operatorët e digës në çdo kohë. – Kufizimet e përkohshme duhet t'u komunikohen paraprakisht personelit të prekur. – Masat e kontrollit të qasjes duhet të jenë në përpjesëtim me rreziqet dhe të kufizuara në kërkesat e sigurisë dhe operacionale. – Personeli i sigurisë, aty ku përdoret, duhet të udhëzohet për sjellje të respektueshme, mosdiskriminim, shmangie të forcës së tepërt dhe referim të ankesave të Menaxherit të Përgjithshëm të nënprojektit.	Kontraktori / KRU Gjakova / Inxhinieri Mbikëqyrës	Përfshirë në Paramasën dhe Paralogarinë e Kontraktorit

	– Kufizimet e qasjes nuk duhet të pengojnë qasjen në rast emergjence, funksionimin e digës ose rrugët e autorizuara të inspektimit. – Sinjalistika duhet të tregojë qartë zonat e kufizuara dhe rrugët alternative të sigurta, kur është e nevojshme.		
Gatishmëria dhe Reagimi ndaj Emergjencave – Aksidente në vendin e punës, zjarre, derdhje kimike, incidente elektrike, emergjenca në hapësira të mbyllura ose ngjarje të tjera të paparashikuara.	– Kontraktori duhet të përgatisë dhe zbatojë një Plan Gatishmërie dhe Reagimi ndaj Emergjencave. – Informacioni i kontaktit në rast emergjence, procedurat e evakuimit, pajisjet e shpëtimit dhe masat për reagim ndaj emergjencave duhet të jenë të disponueshme në vend. – Ushtrimet për raste emergjente do të kryhen periodikisht gjatë gjithë zbatimit të punimeve.	Kontraktori	Përfshirë në Paramasën dhe Parallogarinë e Kontraktorit
Operacioni i digës – Ndërprerje e përkohshme e funksionimit të digës, infrastrukturës së furnizimit me ujë ose sistemeve hidraulike gjatë aktiviteteve të rehabilitimit.	– Aktivitetet e rehabilitimit duhet të planifikohen dhe koordinohen me KRU Gjakova për të siguruar funksionimin e vazhdueshëm të sigurt të digës dhe sistemit të furnizimit me ujë. – Çdo mbyllje e përkohshme ose kufizim operativ duhet të miratohet paraprakisht dhe të zbatohet në përputhje me procedurat operative të dakorduara. – Funksionet kritike të digës do të mbeten funksionale gjatë gjithë periudhës së ndërtimit, sa herë që është e praktikueshme.	Kontraktori / KRU Gjakova / Inxhinieri Mbikëqyrës	Përfshirë në Paramasën dhe Parallogarinë e Kontraktorit
Sistemet e Monitorimit – Ndërprerje e përkohshme, dëmtim ose mosfunksionim i sistemeve ekzistuese të monitorimit të digave gjatë instalimit të instrumenteve të reja.	– Instrumentet ekzistuese të monitorimit duhet të mbeten funksionale sa herë që është e mundur gjatë punimeve të instalimit. – Instalimi, kalibrimi dhe komisionimi duhet të kryhen nga personel i kualifikuar. – Funksionaliteti i të gjitha instrumenteve duhet të verifikohet pas instalimit dhe para pranimit të punimeve. – Të dhënat e monitorimit duhet të rishikohen për të konfirmuar funksionimin e duhur të sistemit të përmirësuar.	Kontraktori / Inxhinieri Mbikëqyrës / KRU Gjakova	Përfshirë në Paramasën dhe Parallogarinë e Kontraktorit
Defekte të identifikuar rishtazi – Zbulimi i mangësive strukturore, hidraulike, gjeoteknike ose	– Çdo defekt ose shqetësim i sapo identifikuar për sigurinë duhet t'i raportohet menjëherë Inxhinierit Mbikëqyrës dhe KRU Gjakova.	Kontraktori / Inxhinieri	Përfshirë në Paramasën dhe

operacionale të paidentifikuara më parë gjatë punimeve të rehabilitimit.	– Vlerësimet teknike të duhura duhet të ndërmerren për të përcaktuar rëndësinë e defektit dhe për të identifikuar masat korrigjuese. – Aktivitetet e rehabilitimit në zonën e prekur do të pezullohen kur është e nevojshme derisa të vlerësohet problemi dhe të bien dakord për veprimet e duhura.	Mbikëqyrës / KRU Gjakova	Parallogarinë e Kontraktorit
--	--	-----------------------------	---------------------------------

6. PLANI I MONITORIMIT MJEDISOR DHE SOCIAL

6.1 Objektivat e Monitorimit

Objektivi i programit të monitorimit është të verifikojë zbatimin efektiv të masave zbutëse të përcaktuara në Kapitullin 5 dhe të sigurojë që rreziqet mjedisore, sociale, të shëndetit dhe sigurisë në punë, si dhe të sigurisë së digave që lidhen me punimet e rehabilitimit, të menaxhohen në mënyrë adekuate gjatë gjithë zbatimit të nënprojektit.

Aktivitetet e monitorimit do të ndërmerren nga Kontraktori, do të mbikëqyren nga Inxhinieri Mbikëqyrës dhe do të rishikohen nga KRU Gjakova dhe nga EMP, sipas rastit. Rezultatet e monitorimit do të dokumentohen dhe do të ruhen si pjesë e të dhënave të menaxhimit mjedisor dhe social të nënprojektit dhe do t'i vihen në dispozicion Bankës Botërore me kërkesë.

6.1. Plani i Monitorimit Mjedisor dhe Social

Parametri që do të monitorohet	Metoda e Monitorimit	Vendndodhja	Frekuenca	Përgjegjësia
Gjenerimi i pluhurit dhe efektiviteti i masave të shtypjes së pluhurit	Inspektimi vizual i zonave të punës dhe praktikave të kontrollit të pluhurit	Zonat aktive të punës	Ankesat javore dhe pas ankesave	Kontraktori
Emetimet e automjeteve dhe pajisjeve	Inspektimi vizual dhe shqyrtimi i të dhënave të mirëmbajtjes	Vend punishte	Mujore	Kontraktori
Nivelet e zhurmës dhe zbatimi i masave të kontrollit të zhurmës	Inspektimi i vendit dhe matjet në vend, kur është e nevojshme	Zonat aktive të punës	Javore	Kontraktori
Ndarja e mbeturinave dhe ruajtja e përkohshme	Inspektimi i zonave të magazinimit të mbeturinave dhe praktikave të trajtimit të mbeturinave	Vend punishte	Javore	Kontraktori
Regjistrat e asgjësimit të mbeturinave	Rishikimi i shënimeve të transferimit të mbeturinave dhe dokumentacionit të asgjësimit	Vend punishte	Mujore	Kontraktori/Inxhinieri Mbikëqyrës
Menaxhimi i mbetjeve të rrezikshme	Inspektimi i të dhënave të magazinimit dhe asgjësimit të mbetjeve të rrezikshme	Vend punishte	Javore	Kontraktori
Menaxhimi i mbeturinave elektronike	Rishikimi i të dhënave të mbledhjes, ruajtjes dhe asgjësimit	Vend punishte	Mujore	Kontraktori/Inxhinieri Mbikëqyrës
Masat e mbrojtjes së cilësisë së ujit	Inspektimi i masave të përmbajtjes, praktikave të mirëmbajtjes dhe rregullimeve të mbrojtjes së rezervuarit	Rezervuari dhe vend punishte	Javore	Kontraktori/Inxhinieri Mbikëqyrës/KRU Gjakovë
Cilësia e ujit të papërpunuar	Rishikimi i të dhënave rutinë të monitorimit të cilësisë së ujit të papërpunuar dhe hulumtimi i çdo ndryshimi që mund të lidhet me aktivitetet e ndërtimit.	Zona e marrjes së rezervuarit	Javore gjatë ndërtimit dhe sipas nevojës	KRU Gjakovë / Inxhinieri Mbikëqyrës
Dëshmi të derdhjeve, rrjedhjeve ose lëshimeve aksidentale	Inspektimi i magazinimit të karburantit, magazinimit të kimikateve dhe zonave të punës	Vend punishte	Javore	Kontraktori
Magazinimi dhe trajtimi i materialeve të rrezikshme	Inspektimi i ambienteve të magazinimit, përmbajtjes sekondare	Vend punishte	Javore	Kontraktori

	dhe disponueshmërisë së SDS-së dhe praktikat e trajtimit për rrëshirat, llaçet e riparimit, produktet hidroizoluese, karburantet dhe lubrifikantët			
Magazininim i përkohshëm i materialeve dhe pajisjeve të ndërtimit	Inspektimi i zonave të caktuara të magazinimit dhe praktikave të mirëmbajtjes	Vend punishte	Javore	Kontraktori
Mbrojtja e infrastrukturës ekzistuese të digës gjatë punimeve të rehabilitimit	Inspektimi i praktikave të punës dhe gjendjes së strukturave ngjitur	Pajisjet e digës	Javore	Inxhinieri Mbikëqyrës/KRU Gjakovë
Rehabilitimi i kanalit qasës të kapërderdhësit, instalimi i gabioneve dhe dyshekëve Reno, dhe zbatimi i masave të kontrollit të erozionit dhe sedimenteve	Inspektimet në vend dhe verifikimi i punimeve të përfunduara kundrejt kërkesave të projektimit	Kanali i qasjes në kapërderdhës	Javore gjatë ndërtimit	Kontraktori / Inxhinieri Mbikëqyrës
Monitorimi i instalimit dhe komisionimit të instrumenteve	Rishikimi i të dhënave të instalimit, certifikatat e kalibrimit, testet e funksionalitetit, raportet e vënies në punë dhe të dhënat e integritetit të DAS	Pajisjet e monitorimit të digave	Gjatë instalimit dhe komisionimit	Kontraktori/ Inxhinieri Mbikëqyrës/KRU Gjakovë
Incidente mjedisore dhe sociale Incidente dhe aksidente serioze, duke përfshirë SHSP, Shëndetin dhe Kujdesin Shëndetësor, cilësinë e ujit, ndërprerjen e shërbimit dhe incidente të lidhura me SHAS/N.	Rishikimi i të dhënave të incidenteve dhe veprimeve korrigjuese. Të dhënat e njoftimit të incidenteve, raportet e hulumtimit, analiza e shkakut rrënjësor dhe gjurmimi i veprimeve korrigjuese.	Vend punishte	Menjëherë pas ndodhjes dhe sipas nevojës	Kontraktori/ Inxhinieri Mbikëqyrës/KRU Gjakova, sipas rastit / EMP
Sociale				
Përdorimi i pajisjeve mbrojtëse personale (PPM)	Inspektime në vend	Zonat e punës	Çdo ditë	Kontraktori
Pajtuueshmëria me kërkesat e Shëndetit dhe Sigurisë	Inspektimet e sigurisë dhe informimi për sigurinë në punë	Vend punishte	Çdo ditë	Kontraktori
Lejet për punë në lartësi dhe lejet për hapësira të kufizuara	Rishikimi i të dhënave të lejeve	Vend punishte	Çdo ditë (sipas nevojës)	Kontraktori
Orientimi dhe trajnimi i punëtorëve	Rishikimi i të dhënave të trajnimit	Vend punishte	Mujore	Kontraktori

Mekanizmi i ankesave të punëtorëve	Rishikimi i regjistrit të ankesave	Vend punishte	Mujore	Kontraktori
Zbatimi i Kodit të Sjelljes së Punëtorëve dhe ndërgjegjësimi për SHAS/N	Rishikimi i të dhënave të nënshkruara dhe aktiviteteve ndërgjegjësuere	Vend punishte	Mujore	Kontraktori
Masat e sigurisë së komunitetit (sinjalistikë, barriera dhe kontroll i qasjes)	Inspektimi i vendit	Zonat e punës dhe objektet operative të digës	Javore (sipas nevojës)	Kontraktori
Ankesat e komunitetit	Rishikimi i regjistrit të ankesave dhe të dhënave të zgjidhjes	Zona e nënprojektit	Mujore	EMP (me mbështetje nga KRU Gjakova, aty ku është e nevojshme)
Menaxhimi i qasjes dhe kufizimet	Inspektimi i rregullimeve të qasjes dhe rrugëve funksionale të qasjes	Pajisjet e digës	Javore (sipas nevojës)	Kontraktori/KRU Gjakovë
Marrëveshjet e gatishmërisë për emergjenca	Inspektimi i pajisjeve të emergjencës dhe rregullimeve të reagimit	Vend punishte	Mujore	Kontraktori
Aksidente dhe incidente në punë	Rishikimi i të dhënave të incidenteve dhe veprimet korrigjuese	Vend punishte	Mujore dhe menjëherë pas çdo incidenti të raportueshëm	Kontraktori / EMP
Njoftim publik për ndërprerjet e planifikuara të furnizimit me ujë	Rishikimi i njoftimeve publike, të dhënave të komunikimit të KRU-së dhe njoftimeve të konsumatorëve.	Zona e nënprojektit	Para dhe gjatë çdo ndërprerjeje të planifikuar.	Kontraktori/KRU Gjakovë / EMP
Siguria e digës dhe monitorimi operativ				
Vazhdimësia e funksionimit të digës gjatë punimeve të rehabilitimit	Takime koordinuese dhe inspektime në vend	Pajisjet e digës	Javore	KRU Gjakovë / Inxhinieri Mbikëqyrës
Funksionaliteti i sistemeve ekzistuese të monitorimit të digave	Rishikimi i të dhënave të monitorimit dhe statusit operativ	Pajisjet e monitorimit të digave	Javore	KRU Gjakovë
Instalimi dhe funksionimi i instrumenteve të reja të monitorimit	Verifikimi i të dhënave të integritetit të sistemit të kalibrimit, testimit, komisionimit dhe mbledhjes së të dhënave	Pajisjet e monitorimit të digave	Gjatë instalimit dhe komisionimit	Kontraktori/ Inxhinieri Mbikëqyrës/KRU Gjakovë

Kufizime dhe mbyllje të përkohshme operative	Rishikimi i lejeve të punës dhe i të dhënave operative dhe të dhënave të njoftimeve të konsumatorëve, kur është e aplikueshme	Objektet e digës	Sipas kërkesës	Kontraktori/KRU Gjakovë
Komunikimi i ndërprerjeve të planifikuara të furnizimit me ujë (kur është e aplikueshme)	Rishikimi i njoftimeve publike, njoftimeve të klientëve dhe të dhënave operative	Zona e nënprojektit	Sipas kërkesës	KRU Gjakovë / Kontraktori
Defekte ose shqetësime për sigurinë e identifikuar rishtazi	Inspektimet në vend dhe raportet e vlerësimit teknik	Objektet e digës	Vazhdimisht gjatë punimeve	Kontraktori/ Inxhinier Mbikëqyrës/KRU Gjakovë
Gatishmëria dhe aftësia për reagim ndaj emergjencave	Rishikimi i procedurave të emergjencës, pajisjeve dhe të dhënave të trajnimit	Objektet e digës	Tremujor	Kontraktori/KRU Gjakovë
Veprimet korrigjuese që rrjedhin nga inspektimet ose incidentet	Rishikimi i raporteve të inspektimit dhe i të dhënave të veprimeve korrigjuese	Objektet e digës	Mujore	EMP/Inxhinieri Mbikëqyrës
Progresi i zbatimit të PMMS-së dhe statusi i pajtueshmërisë	Rishikimi i raporteve të monitorimit, inspektimeve dhe veprimeve korrigjuese	Niveli i nënprojektit	Mujore	EMP
Raportimi mjedisor dhe social për Bankën Botërore	Rishikimi i të dhënave të monitorimit dhe raporteve të nënprojekteve	Niveli i nënprojektit	Gjashtëmujor dhe sipas nevojës	EMP

7. MARRËVESHJET INSTITUCIONALE, NDËRTIMI I KAPACITETEVE DHE TRAJNIMI

7.1 Marrëveshjet Institucionale

Zbatimi i kësaj PMMS-je do të përfshijë disa institucione dhe subjekte me përgjegjësi për menaxhimin mjedisor, social, të shëndetit dhe sigurisë në punë (SHSP) dhe të menaxhimit të sigurisë së digave gjatë gjithë zbatimit të nënprojektit.

Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor (MMPH), nëpërmjet Ekipit të Menaxhimit të Projektit (EMP), do të jetë përgjegjëse për nënprojektin në tërësi, koordinimin dhe mbikëqyrjen, duke përfshirë mbikëqyrjen e zbatimit të PMMS-së dhe raportimin te Banka Botërore.

Kontraktori do të jetë përgjegjës për zbatimin e përditshëm të të gjitha masave mjedisore, sociale, shëndetësore dhe të sigurisë (MSSHS) të përcaktuara në këtë PMMS dhe të përfshira në kontratën e ndërtimit. Kontraktori duhet të sigurojë përputhshmëri me kërkesat përkatëse mjedisore, sociale, të shëndetit dhe sigurisë në punë dhe duhet të mbajë të dhëna të mjaftueshme që demonstrojnë zbatimin e masave të PMMS.

Inxhinieri Mbikëqyrës do të jetë përgjegjës për monitorimin e përputhshmërisë me PMMS-në, realizimin e inspektimeve në vend, verifikimin e zbatimit të masave zbutëse, shqyrtimin e raporteve të monitorimit dhe rekomandimin e veprimeve korrigjuese kur është e nevojshme.

Kompania Rajonale e Ujësjellësit Gjakova, si operator dhe përfitues i Digës së Radoniqit, duhet të koordinojë qasjen në objektet operative, të monitorojë ndikimet e mundshme në funksionimin e digës dhe shërbimet e furnizimit me ujë, dhe të marrë pjesë në shqyrtimin, testimin dhe pranimin e punimeve të rehabilitimit, duke përfshirë instrumentet e monitorimit dhe sistemet e sigurisë së digës.

Përgjegjësitë mjedisore dhe sociale të institucioneve kryesore të përfshira në zbatimin e Nënprojektit janë përmbledhur në Seksionin 7.2 më poshtë:

7.2 Përgjegjësitë Institucionale

Zbatimi me sukses i PMMS-së kërkon ndarje të qartë të përgjegjësive midis institucioneve të përfshira në zbatimin, mbikëqyrjen dhe funksionimin e nënprojektit. Përgjegjësitë kryesore të secilit institucion janë përmbledhur në Tabelën 7-1.

Tabela 7-1. Përgjegjësitë Institucionale

Institucioni	Përgjegjësitë kryesore
MMPH / EMP	Koordinimi dhe mbikëqyrja e përgjithshme e nënprojektit; mbikëqyrja e zbatimit të PMMS-së; shqyrtimi i raporteve të monitorimit mjedisor dhe social; menaxhimi i ankesave; koordinimi me Bankën Botërore; monitorimi i zbatimit të veprimeve korrigjuese; sigurimi i përputhshmërisë me kërkesat e KMS-së.
Kontraktori	Zbatimi i të gjitha masave zbutëse dhe monitoruese të përcaktuara në PMMS; përgatitja dhe zbatimi i Planit të Menaxhimit Mjedisor dhe Social të Kontraktorit (K-PMMS); përgatitja e procedurave dhe planeve SHSP specifike për vendin e punës; menaxhimi i mbetjeve; menaxhimi i shëndetit dhe sigurisë në punë; trajnimi i

	punëtorëve; raportimi i incidenteve; mirëmbajtja e të dhënave mjedisore dhe sociale; zbatimi i veprimeve korigjuese.
Inxhinieri Mbikëqyrës	Monitorimi dhe verifikimi i zbatimit të PMMS-së; inspektime të rregullta në vend; shqyrtimi i raporteve të Kontraktorit; verifikimi i përputhshmërisë me kërkesat mjedisore, sociale, shëndetësore dhe të sigurisë; identifikimi i mospërputhshmërisë dhe rekomandimi i veprimeve korigjuese; mbikëqyrja e punimeve të rehabilitimit.
KRU Gjakova	Koordinimi i qasjes në objektet operative; monitorimi i ndikimeve në funksionimin e digës dhe shërbimet e furnizimit me ujë; pjesëmarrja në testimin dhe komisionimin e punimeve të rehabilitimit; duke përfshirë monitorimin e instrumenteve të monitorimit dhe sistemeve që lidhen me sigurinë e digës; koordinimin e masave operative dhe të reagimit emergjent gjatë fazës së zbatimit; koordinimin e komunikimit me konsumatorët në lidhje me ndërprerjet e planifikuara të shërbimit, sipas rastit.

7.3 Ndërtimi i Kapaciteteve dhe Trajnimi

Rreziqet mjedisore dhe sociale që lidhen me punimet e propozuara të rehabilitimit konsiderohen të menaxhueshme dhe lidhen kryesisht me aktivitetet e ndërtimit brenda një objekti ekzistues operativ të digës. Megjithatë, janë të nevojshme aktivitete të përshtatshme trajnimi dhe ndërgjegjësimi për të siguruar zbatimin efektiv të PMMS-së dhe pajtueshmërinë me kërkesat përkatëse mjedisore, sociale, të shëndetit dhe sigurisë në punë, si dhe të sigurisë së digës.

Kontraktori do të jetë përgjegjës për ofrimin e të gjithë trajnimit të kërkuar për personelin e Nënprojektit para dhe gjatë zbatimit të punimeve të rehabilitimit. Inxhinieri Mbikëqyrës duhet të verifikojë që trajnimi i kërkuar është ofruar dhe është dokumentuar në mënyrë të përshtatshme. Evidencat e aktiviteteve të trajnimit, duke përfshirë listat e pjesëmarrjes, materialet e trajnimit dhe datat e zhvillimit të trajnimeve, duhet të mbahen në vendpunim dhe të jenë të disponueshme për shqyrtim nga Inxhinieri Mbikëqyrës dhe EMP.

Tabela 7-2. Kërkesat e Trajnimit

Tema e Trajnimit	Grupi i synuar	Ofruesi i Trajnimit	Kohëzgjatja
Kërkesat e PMMS-së dhe përputhshmëria mjedisore	Personeli i kontraktorit dhe menaxhimi i vendit	Kontraktori	Para fillimit të punimeve
Shëndeti dhe Siguria në Punë (SHSP)	Të gjithë punëtorët	Kontraktori	Para fillimit të punimeve dhe periodikisht gjatë zbatimit
Procedurat e punës në lartësi	Punëtorët përkatës	Kontraktori	Para fillimit të aktiviteteve përkatëse
Procedurat e hyrjes në hapësirë të mbyllur	Punëtorët përkatës	Kontraktori	Para fillimit të aktiviteteve përkatëse

Trajtimi i materialeve të rrezikshme dhe reagimi ndaj derdhjeve	Punëtorët përkatës	Kontraktori	Para përdorimit të substancave të rrezikshme
Menaxhimi i mbetjeve dhe masat për parandalimin e ndotjes	Punëtorët përkatës	Kontraktori	Para fillimit të aktiviteteve përkatëse
Gatishmëria dhe reagimi ndaj emergjencave	Personeli i kontraktorit, dhe menaxhmenti i vend punishtes	Kontraktori	Para fillimit të punimeve dhe trajnimit periodik rifreskues
Kodi i Sjelljes, Sjellja e Punonjësve dhe Ndërgjegjësimi për SHAS/N"	Të gjithë punëtorët	Kontraktori	Gjatë trajnimit fillestar
Ndërgjegjësimi për sigurinë e digës dhe gatishmëria për reagim në raste emergjente	Personeli i kontraktorit, Inxhinieri Mbikëqyrës dhe stafi përkatës i KRU-së	Kontraktori dhe KRU Gjakova	Para fillimit të aktiviteteve të rehabilitimit
Procedurat për instalimin, testimin dhe komisionimin (vënien në punë) të instrumenteve të monitorimit	Personeli teknik përkatës	Furnizuesi i pajisjeve / Kontraktori	Përpara aktiviteteve të instalimit dhe vënies në funksion

Kontraktori duhet të mbajë të dhëna për të gjitha aktivitetet e trajnimit, duke përfshirë fletët e pjesëmarrjes, materialet e trajnimit dhe datat e trajnimit. Këto të dhëna duhet t'i vihen në dispozicion Inxhinierit Mbikëqyrës, EMP-së dhe Bankës Botërore sipas kërkesës.

7.4 Marrëveshjet e Raportimit

Kontraktori duhet të mbajë të dhëna dhe të raportojë mbi zbatimin e PMMS-së duke përfshirë çështjet mjedisore, sociale, të shëndetit dhe sigurisë në punë, si dhe çështjet që lidhen me sigurinë e digës. Inxhinieri Mbikëqyrës duhet të monitorojë përputhshmërinë dhe të verifikojë zbatimin e masave zbutëse dhe korigjuese.

EMP do të mbikëqyrë zbatimin e PMMS-së, do të shqyrtojë të dhënat e monitorimit dhe do të sigurojë raportimin ndaj Bankës Botërore. Incidentet dhe aksidentet e rëndësishme do të raportohen pa vonesë, në përputhje me procedurat përkatëse të raportimit.

Kontraktori do të njoftojë menjëherë Inxhinierin Mbikëqyrës, KRU Gjakova dhe EMP-në për çdo incident ose aksident serioz, duke përfshirë rastet me humbje jete, lëndime të rënda, derdhje të konsiderueshme të substancave ndotëse, ndikim të konfirmuar ose të dyshuar në cilësinë e ujit ose shërbimet e ujitjes, ndërprerje të paplanifikuara të furnizimit me ujë, zjarr, incidente elektrike, incidente në hapësira të kufizuara, dështim ose dëmtim të instrumenteve të monitorimit, incidente të sigurisë, incidente që ndikojnë në shëndetin dhe sigurinë e komunitetit, ose pretendime për SHAS/N. EMP do ta njoftojë

Bankën Botërore në përputhje me kërkesat e nënprojektit për raportimin e incidenteve dhe, sipas nevojës, do të sigurojë përgatitjen e një analize të shkaqeve rrënjësore të incidentit dhe të një plani të masave korrigjuese

8. MEKANIZMI PËR ZGJIDHJEN E ANKESAVE (MZA)

Mekanizmi për Zgjidhjen e Ankesave (MZA) do të mbahet gjatë gjithë zbatimit të nënprojektit për t'u mundësuar komuniteteve lokale, palëve të interesit dhe palëve të tjera të interesit të paraqesin ankesa, shqetësime, kërkesa për informacion ose sugjerime në lidhje me aktivitetet e nënprojektit.

Mekanizmi për Zgjidhjen e Ankesave të Projektit (MZA) i krijuar nga Ekipi i Menaxhimit të Projektit (EMP) në kuadër të MMPH do të zbatohet për këtë nënprojekt. Informacioni në lidhje me mekanizmin e ankesave duhet t'u vihet në dispozicion komuniteteve të prekura, palëve të interesit para fillimit të punimeve dhe do të jetë në dispozicion gjatë zbatimit të nënprojektit.

Mekanizmi për Trajtimin e Ankesave (MZA) u mundëson personave të prekur dhe palëve të interesit të paraqesin ankesa që lidhen me çështje mjedisore, sociale, të shëndetit dhe sigurisë në punë, të shëndetit dhe sigurisë së komunitetit, aktivitetet e ndërtimit, kufizimet e qasjes, ndërprerjet e shërbimeve, çështjet që lidhen me marrëdhëniet e punës, si dhe çështje të tjera që kanë të bëjnë me nënprojektin.

Pas pranimit, ankesat regjistrohen në regjistrin e ankesave të nënprojektit dhe konfirmohet pranimi i tyre nga Ekipi i Menaxhimit të Projektit (EMP). EMP-ja shqyrton ankesën dhe, kur është e nevojshme, bashkërendon veprimet me Kontraktorin, Inxhinierin Mbikëqyrës, KRU Gjakova dhe palët e tjera përkatëse për të shqyrtuar çështjen dhe për të përcaktuar masat e duhura korrigjuese. Ankuesi njoftohet për rezultatin e procesit të shqyrtimit të ankesës dhe për çdo masë të ndërmarrë për adresimin e shqetësimit.

Mekanizmi për Trajtimin e Ankesave (MZA) do të jetë i qasshëm gjatë gjithë periudhës së zbatimit të nënprojektit dhe do të mundësojë paraqitjen e ankesave pa pagesë dhe pa frikë nga hakmarrja ose ndonjë formë tjetër e kundërveprimit.

Ankesat mund të dorëzohen përmes kanaleve të mëposhtme:

- Formulari i ankesës online: <https://flows-ks.info/forma-e-ankeses/>
- Telefon: +383 48 600 883;
- Email complaints@flows-ks.info;
- Dorëzime me shkrim drejtuar EMP-së (Hajdar Dushi, 1-B Nr.7, 10000 Prishtinë);
- Komunikim i drejtpërdrejtë gjatë vizitave në vend dhe takimeve me palët e interesit.

Të gjitha ankesat e pranura do të regjistrohen në një regjistër ankesash dhe do të shqyrtohen nga EMP-ja. Ankesat që lidhen me aktivitetet e ndërtimit do të koordinohen me Kontraktorin, Inxhinierin Mbikëqyrës dhe KRU Gjakova, sipas rastit.

EMP-ja do të jetë përgjegjëse për mbajtjen e regjistrit të ankesave, monitorimin e procesit të zgjidhjes dhe sigurimin që ankesat të trajtohen në kohë të duhur. Informacioni mbi menaxhimin dhe zgjidhjen e ankesave do të përfshihet në raportet periodike të monitorimit të nënprojekteve.

Kontraktori duhet të krijojë dhe mirëmbajë një Mekanizëm të veçantë Ankesash të Punëtorëve si pjesë e Planit të Menaxhimit Mjedisor dhe Social (K-PMMS) të Kontraktorit, në përputhje me ESS2 dhe legjislacionin përkatës të punës. Mekanizmi i Ankesave të Punëtorëve duhet t'u komunikohet të gjithë punëtorëve të angazhuar gjatë trajnimit fillestar dhe duhet të ofrojë një mekanizëm konfidencial për të ngritur shqetësime dhe ankesa në vendin e punës. Mekanizmi do t'u mundësojë punëtorëve të paraqesin ankesa pa frikë nga hakmarrja ose ndonjë formë tjetër e kundërveprimit dhe do të sigurojë që ankesat të shqyrtohen dhe të trajtohen në kohën e duhur.

9. ORAR I ZBATIMIT DHE INTEGRIMI I PMMS NË ZBATIMIN E NËNPROJEKTIT

9.1 Orari i Zbatimit të PMMS-së

Masat zbutëse dhe monitoruese të përcaktuara në këtë PMMS do të zbatohen gjatë gjithë ciklit jetësor të nënprojektit, duke përfshirë fazat para-ndërtimit, ndërtimit, komisionimit dhe funksionimit, sipas rastit.

Para fillimit të punimeve, Kontraktori duhet të përgatisë dhe të paraqesë një Plan Menaxhimi Mjedisor dhe Social të Kontraktorit (K-PMMS) në përputhje me kërkesat e kësaj PMMS. K-PMMS duhet të përfshijë, sipas rastit, deklaratat e metodave, procedurat e menaxhimit të mbetjeve, procedurat e shëndetit dhe sigurisë në punë, përgatitjet dhe masat e reagimit ndaj emergjencave, masat e menaxhimit të trafikut dhe qasjes, procedurat e menaxhimit të materialeve të rrezikshme dhe masa të tjera të menaxhimit mjedisor dhe social specifik për vendin. K-PMMS duhet të rishikohet nga Inxhinieri Mbikëqyrës dhe të miratohet nga EMP para mobilizimit.

Tabela 9-1. Orari i Zbatimit të PMMS-së

Aktiviteti i PMMS-së	Para-Ndërtimit	Ndërtim	Komisionim	Operacion
Përfshirja e kërkesave të PMMS-së në dokumentet e tenderimit dhe të kontratës	✓			
Përgatitja dhe miratimi i PMMS-së së Kontraktorit (K-PMMS)	✓			
Masat zbutëse mjedisore dhe sociale		✓	✓	
Masat e shëndetit dhe sigurisë në punë		✓	✓	
Monitorimi mjedisor dhe social		✓	✓	
Siguria e digës dhe monitorimi operativ		✓	✓	✓
Aktivitete trajnimi dhe ndërgjegjësimi	✓	✓		
Raportimi dhe veprimet korrigjuese		✓	✓	✓

9.2 Integrimi i PMMS-së në Zbatimin e Nënprojektit

PMMS do të jetë pjesë integrale e zbatimit të nënprojektit. Të gjitha kërkesat mjedisore, sociale, shëndetësore dhe të sigurisë të identifikuar në këtë PMMS duhet të përfshihen në dokumentet e tenderit, specifikimet teknike dhe kontratën e ndërtimit.

Kontraktori do të jetë përgjegjës për zbatimin e të gjitha masave mjedisore, sociale, shëndetësore dhe të sigurisë të kërkuara gjatë punimeve të rehabilitimit, si pjesë e detyrimeve të tij kontraktuale, duke përfshirë zbatimin e Planit të Menaxhimit Mjedisor (PMMS) të miratuar.

Përputhshmëria me PMMS-në do të monitorohet gjatë gjithë zbatimit nga Kontraktori, Inxhinieri Mbikëqyrës, EMP-ja dhe KRU Gjakova, sipas rastit.

Zbatimi i PMMS-së do të konsiderohet një detyrim kontraktual dhe mosrespektimi i kërkesave të PMMS-së mund të rezultojë në veprime korigjuese në përputhje me dispozitat e kontratës së ndërtimit.

Testimi, komisionimi dhe pranimi operacional i instrumenteve të monitorimit, pajisjeve elektromekanike dhe komponentëve të tjerë të rehabilituar të sigurisë së digës duhet të përfundojnë përpara dorëzimit të punimeve.